

— R ý m a ř o v s k ý —

horizont

Měsíčník regionu Rýmařovska

číslo 04 / 2021

vyšlo 30. 4. 2021

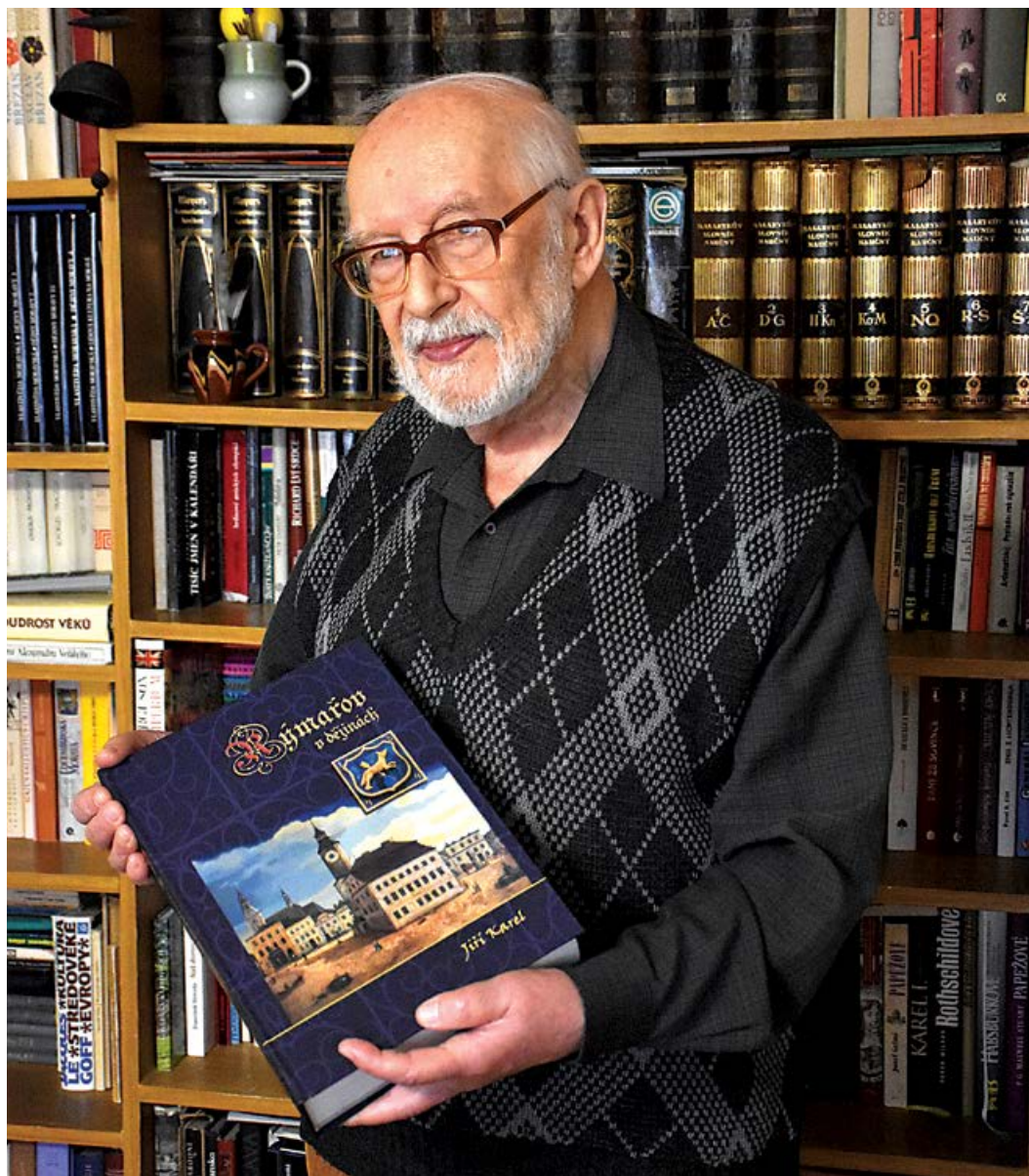
cena 15 Kč

Město schválilo další pomoc podnikatelům

Část dětí se po skončení nouzového stavu vrátila do školy

ročník XXIII.

Rýmařovské památky mají nového průvodce

Velikonoční hra přilákala návštěvníky do Stránského

Týna Baslarová sklídila úspěch na tanečním mistrovství republiky

Mgr. Jiří Karel s Miloslavem Požářem (80. léta 20. stol.)

Při archeologickém výzkumu na Hrádku (80. léta 20. stol.)

S Jindřichem Štreitem v Galerii Octopus (1998)

V depozitáři muzea (1998)

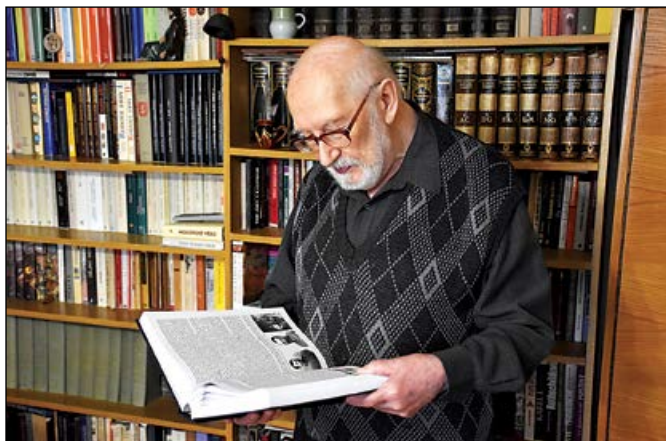
Provází amerického velvyslance W. J. Cabanisse s chotí (2006)

Při přednášce v muzeu (2014)

S Vladimírem Stanzelem v Galerii Octopus (2019)

S nejnovější publikací Rýmařov v dějinách (2021)

Nová kniha Jiřího Karla odkrývá historii našeho města

V dubnu spatřila světlo světa dlouho očekávaná kniha rýmařovského historika, archeologa a pedagoga Mgr. Jiřího Karla. Rýmařov v dějinách, jak se informacemi naditá publikace jmenuje, provede čtenáře historií města od nejstaršího osídlení v prostoru severní Moravy až po události doby moderní.

Jiří Karel, nebo též „pan učitel Karel“, jak na něj vzpomínají celé generace místních obyvatel, se s dějinami města začal seznamovat po vnuceném přesunu na Rýmařovsko v roce 1955. Pro své politické přesvědčení a rodinný původ byl do pohraničního města „odklizen“ jako tisíce dalších politicky nepohodlných osob. Studium oblíbené archeologie mu nebylo tehdejší režimem povoleno, cestu k oboru si však našel po svém. Na Rýmařovsko byl poslán, aby doplnil počet učitelského stavu v regionu. Učil nejprve na malotřídce ve Velké Štáhli a Jamartících. Až v letech 1961–1964 mohl vystudovat obor český jazyk a dějepis na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Oba předměty pak až do roku 1997 vyučoval na I. základní škole v Rýmařově. Právě zde si získal srdce mnoha místních žáků.

Pod vedením Jiřího Karla proběhlo v Rýmařově také několik archeologických výzkumů. V roce 1969 zahájil společně s Vladimírem Gošem a Jaromírem Novákem dvoufázový výzkum lokality Hrádku, který s přestávkou v letech 1971–1975 systematicky probíhal až do roku 1988. Během zmíněné čtyřleté pauzy badatelé zaměřili pozornost na výzkum a odkrývání archeologického naleziště na Bezručově ulici, v místě nejstaršího slovanského osídlení Rýmařovska. Po Hrádku vedl Jiří Karel v letech 1989–1991 výzkum v lokalitě zbořeného Burgetova statku. Je též nutno zmínit výzkumnou činnost Jiřího Karla v prostoru hradu Strálku (1980–1987), záchranný výzkum v areálu janovického zámku

(1996) a průzkum důlních oblastí hankštejských dolů a v blízkosti Ryžoviště (2000–2002).

V této práci pomáhali panu Karlovi jeho žáci, kteří navštěvovali jím založený archeologický kroužek, od 2. poloviny 90. let pak výzkum probíhal pod záštitou obnoveného městského muzea, jež se stalo jeho další srdeční záležitostí. Od počátku 90. let stál Jiří Karel v čele místních občanů, kteří usilovali o obnovení rýmařovského muzea. Systematicky vytvářel muzejní sbírky i expozice po řadu let, čímž se vyrovná zakladateli původního německého muzea v Rýmařově Wilhelmu Ludwigovi.

Výsledky své badatelské práce zveřejňoval pravidelně v nejrůznějších odborných periodikách. Jen namátkou uvedme některá z nich: *Archaeologica historica*, *Vlastivědný věstník moravský*, *Archeologické rozhledy*, *Střední Morava*, *Severní Morava*, *Vlastivědné listy* ad. Jeho publikační činnost čítá více než 120 odborných textů k středověké archeologii a více než 800 textů historických. V roce 2008 vydal knihu *Příběh lesů a lidí Rýmařovska*, o dva roky později publikaci *Stará Ves a Žďárský Potok v dějinách Moravy* a v roce 2014 připravil *Dějiny Břidličné*; více než šestisetstránková kniha doposud bohužel nevyšla tiskem.

Po mnoha letech práce dokončil první ucelenou českou monografií o historii města *Rýmařov v dějinách*. Tato kniha, která čítá téměř tisíc stran textu a obrazového materiálu, vyšla právě nyní. Jakmile to dovolí vládní opatření proti šíření koronaviru, bude možné ji zakoupit v Informačním centru při Městském muzeu Rýmařov. O počátku prodeje bude veřejnost včas informována prostřednictvím internetových stránek a sociálních sítí města, informačního centra a městského muzea.

Rozhovor

Pane Karle, vaše kniha je první českou ucelenou publikací o dějinách města Rýmařova. Mohl byste čtenářům přiblížit práce německých předchůdců, na které navazujete?

Předem nutno říci, že na rozdíl od starších prací zabírá podstatně rozsáhlejší časový úsek a vychází nejen ze starších, ale též moderních poznatků a zprášen. Začíná prvními stopami lidské přítomnosti v širším okolí a končí obnovou demokratického státu na počátku 90. let minulého století. Shrnuje bádání mnoha mých ctihodných kolegů a sdělení důvěryhodných přátel a pamětníků. Většina z nich je již k mé hluboké lítosti na pravdě Boží, já přispěl jen svou troškou do mlýna. Nermalou část informací poskytly archivy. Jména a díla badatelů, z nichž čerpám, obsadila asi 16 stran v závěru publikace včetně Tacitovy *Germánie* či prací Droberjara a Kaplana ad. Výsadní místo logicky patří zpracování historie regionu spolu s poměrně nečetnými kronikami, jež nejsou vždy zcela spolehlivé. Mezi zásadní

zdroje patří především nedostižné Bergerovy *Dějiny Rýmařova* z roku 1909, jež by si zasloužily překlad. Krnovský gymnaziální profesor se však města více dotýká až od 14. a 15. století, nejzvěrubněji se věnuje období od renesance, ale končí v 19. století již jen krátkými záznamy do roku 1866. Zprávy možno čerpat opatrně též z tištěné kroniky Springerovy. Spolehlivým pramenem informací je práce Herberta Weinelta z roku 1944. Autor uměl dobře česky, text je velmi objektivní a nezatížený nacionalismem, třebaže Weinelt snad padl jako německý major v Rusku. Posledním z čtveřice je Franz Tutsch. Vydal svou práci v exilu roku 1964 bez přístupu k moderním českým pramenům či archivům. K druhé světové válce se již nevyjadřuje. Nutno zmínit i české práce, Pinkavův díl *Vlastivědy moravské* z roku 1922, až příliš kusé Hosákovy díly *Dějiny Rýmařovska* z konce padesátých let a naopak dokonale zpracovaný a vyčerpávající díl Františka Spurného, známého odborníka z oblasti čarodějnických procesů, jež ale dějiny 17. století ukončil k velké škodě ještě před třicetiletou válkou.

Jak dlouho se dějinami Rýmařova zabýváte?

Dovoluťe začít *ab ovo*, od vejce, jak dějý latiníci. Narodil jsem se a žil ve staré části Jihlavy na *platea Siliquum*, tj. ulici Mlatečné, v domě středověkého soukeníka s půdou plnou starožitností a patry podzemních chodeb se starobyklou studnou. Už co čtyřletý kluk jsem se proplétal tmavými křivolakými uličkami s gotickými portálky domů, děsil se useknuté hlavy sv. Jana Křtitele v prastarém kostelíku na Jánském vršku a každý deštivý pátek tonul v potu pod peřinou, aby mě náhodou nezahlédl mrtvý švédský generál zastřelený skleněnou kulkou, když se s blesky proháněl ulicemi na ohnivém oři. To ještě nositelé socialistické kultury nezaměnili na ohromném rynku renesanční Grecl za plechovou obludu a nezplanýrovali mi tajuplný ráj kolem *platea Iudeorum*. Otec sbíral pověsti a na kole jsme prozkoumali kdejakou hradní ruinu od Lipnice po Rokštejn.

S Ing. Novákem odkrývají ohniště z 2. pol. 13. stol. na Bezručově ulici (1974)

Po válce jsme se s tátou prali o brožované vzpomínky našich letců z RAF. No řekněte, dá se takhle historii utéct? Ergo drží se mě dodnes jak veš košile.

Pravda leccos si bylo třeba odepřít, otcova strana rodiny se jaksi neskamarádila s nacisty ani následujícím režimem. Muselo se tak zapomenout na vysněné studium klasické archeologie. Ambice utnulo pohraničí, kde jsem byl roku 1955 zabetonován co kantor, na rozdíl od spolužáků, již většinou rychle mizeli domů. Tak přišly zdejší dějiny. Pak jsem začal pracovat s kamarády pro bruntálské muzeum. Kvalifikovaných učitelů bylo jak šafránu a volnější léta šedesátá nechala obdobně postižené kolegy i mě vystudovat učitelství, v mém případě chtěného dějepisu a nechtěného češtiny. Ohromný vliv na mě směřování měl vynikající odborník, úžasný člověk, nezapomenutelný pan profesor Miloš Trapl st. z olomoucké *alma mater*. Pak nás Rusáci zachránili před námi samými. Už 1969 mě naopak k mé ohromné radosti potkala v osobě smělého Ing. Jaromíra Nováka středověká archeologie, po klasické druhá nejmilejší. Tahle pomocná věda historická dělí výzkum mezi práci v terénu a studium příslušných dějin. Mým „jobem“ se stala datace a klasifikace hmotných nálezů se studiem historie, součástí mé profese. Vznik městského muzea roku 1991 mě donutil rozšířit zájem i o ty dějiny, jež mě dříve kromě několika segmentů nijak nezaujaly, tj. období 18.–20. století.

Provází Milana Knížáka a členy skupiny Aktual (2018)

Jak dlouho jste na knize pracoval? A kdo všechno na ní s vámi spolupracoval?

Ono o dějiny nebylo mnoho oficiálního zájmu, ale chystali jsme se s Romanem Ichou st. i tak, že se dáme do práce, jež se pak ukázala pětiletou. Do toho přišlo přesvědčování z Břidličné, abych zpracoval jejich dějiny, já se nechal přemluvit a Rýmařov nezačal. Téměř šestisetstránkovou práci, pokud započítám nečíslované tabulky, jsem

Se synem Romanem a současnou ředitelkou muzea Růženou Zapletalovou (2019)

odevzdal 2014. Stejně dosud nevyšla. Nynějšímu textu jsem se tak začal věnovat až roku 2015 a mezitím absolvoval různé zdravotní radosti a rehabilitace, co mě oloupily o nemálo času. Pokusil jsem se najít zdejšího historika, který by mě zbavil posledních tří kapitol jako spoluautor, nebyl čas a já nevěděl, zdali věc ukončím. Roman Icha st. už nebyl léta mezi námi, spolu jsme dřív publikovali zásadní texty a s vydáním dějin města jsme vždy počítali. Oslovení slíbili, leč nezačali. Termín byl opravdu pekelný, práce nelehká a mladým badatelům chyběl čas, nikoli jiná zajímavější či důležitější témata. Pochopil jsem je a rezignoval. Nakonec jsem tedy v časovém presu dokončil poslední tři kapitoly sám. Pochopitelně velké množství přátel a známých mi poskytlo potřebné informace a použil jsem i velmi významné výsledky jejich bádání. Mezi prvními musím uvést své milé mladší kolegy z městského muzea, okruh některých otázek pomohl vyřešit Jan Podstatzky z rodiny hrabat Harrachů, jiné otázky mi už dříve zodpověděli nejbližší přátelé Mgr. Otto Spitzer, Herbert Schneider, dr. Vladimír Goš, František Karásek, ale i dr. Hedvika Sedláčková, naše nejvýznamnější znalkyně starého skla, doc. Petr Hrubý a řada dalších. Velké díky patří spolehlivým, pečlivým a přetěžovaným korektorům Mgr. Zdence Přikrylové Nesetové a Mgr. Vladimíru Stanzelovi. Syn Roman pak pět let knihu zpracovával graficky.

V čem vy sám vidíte největší přínos knihy?

V této kategorii jsem nikdy nepřemýšlel a vždy jsem vycházel z obyčejného přesvědčení, že je třeba zpracované informace soustředit a zveřejnit. Nic víc. Vždyť každé městečko či ves na Vysočině má podobný text k dispozici. Vůbec si však nemyslím, že by zrovna tato zdánlivá hora nemusela porodit myš. Jistě může vyjít vstříc zájemcům o dějiny města či učitelům a zaplnit jisté vakuum v našem historickém povědomí či poněkud oddělit zrno od plev a mýtů, ba nabídnout i palčivější otázky. Možná poslouží studentům, aby nemuseli pracně shánět základní informace a hledat literaturu, nebo si zde mohou najít témata jen naznačená, jež je nutno zkoumat šíře a hlouběji. Cítím se povinen splatit dluh za nemalou pomoc při mých studiích. Snad trochu posílí obecné sebevědomí důkazy, že naše městská aglomerace není jen zanedbatelné maloměstské provinční sídlo, ale starobylé a plnohodnotné kulturní a správní historické centrum s dlouhou a poutavou minulostí, za niž se netřeba stydět.

Co vás v dějinách města nejvíce překvapilo?

Dějiny Rýmařova na severní hranici markrabství byly často velmi tragické a městu nejednou hrozil zoufalý úpadek až zánik. V lidech našeho podhůří však bylo vždy cosi mimo standard, úžasná houževnatost, obdivuhodná schopnost porvat se s nepřízní osudu, po pádu se narovnat a znovu vstát téměř z popele, ale i zásadní věrnost českým králům a Moravě, jež vzala krátce za své až ve 20. století.

Při natáčení České televize v muzejní knihovně (2019)

Při prohlídce na janovickém zámku (2006)

Obdivoval jsem statečnost a moudrost děkana Pabsta i konšelů, s nimiž se postavili proti čarodějnickým procesům a zachránili před hořícími hranicemi lidi celého panství. Genius loci Rýmařovska hýří též množstvím zdejších rodáků či krajanů, co přinesli světu či Evropě závažné objevy i významná umělecká díla, jezuita magistr Adam Gilg zaznamenal a uchovával vymřelé jazyky i kulturu ztracených potomků Aztéků v dnešním Mexiku, Otto Marburg je dosud uznávanou světovou lékařskou autoritou v oblasti neurologie a onkologie, Ing. dr. Karel Schinzel z Edrovic dal světu barevnou fotografii, doc. Jindřich Štreit patří k nejvýznamnějším představitelům světové výtvarné fotografie... a lze pokračovat.

Máte nějaké oblíbené téma z rýmařovských dějin?

Vzhledem ke svým starým láskám je to jistě období počátků osídlení a celý středověk, ale též osudy rodů, které byly požehnáním rabštejnského panství, seriózních hrabat Hoffmannů, nesmírně oblíbených Harrachů i jejich nezaslouženého pronásledování po roce 1945. Ale témat jsou stovky.

A naopak, do jakého tématu jste se nerad pouštěl? Z jakých důvodů?

Nijak mi nepřirostlo k srdci ani 19., ani 20. století. Na naši branži je obecně příliš „mladé“ s minimem neznámého. Irituje mě, s jak naivním nacionalismem připravilo 19. století katastrofy ve století následujícím, jemuž pomohlo stvořit odpornou třídní a rasovou nenávist s jejich příšernými důsledky, kterým jsem byl s blízkými při plném vědomí přítomen a které nás ohrožovaly.

Narazil jste při práci na knize na nějaké překážky a těžkosti?

Nebylo jich příliš mnoho, ale zabolely. Nechci se však zabývat křivdami, které v sobě neumím nosit, nebo si je dokonce pěstovat. Pravda, když se cítíte povinen zachovat památku dobrého člověka,

Zahájení výstavy Euroexpo '93 v Galerii Octopus, zprava Mgr. Otto Spitzer, Mgr. Jiří Karel, Ing. Miroslav Slováček (1993)

S PhDr. Pavlou Pečinkovou, CSc., při zahájení výstavy děl Josefa Čapky v Galerii Octopus (2008)

kterého jste si vážil a kterého se snažil dostat na popraviště jeden z nejdopornějších prokurátorů komunistické justice, poprosíte o informace zasvěcené, a odpovědí je vám hrubé odmítnutí ze strany, z níž jste to nečekal, máte velmi podivný pocit a vypadne kamínek z mozaiky historie. Jindy se slušně obrátíte na vámi vysoce váženou instituci, a ta na rozdíl od stovek jiných neodpoví. Jindy se vám kamarád raději zapírá a nepomůže, ba ani vás nepošle do horoucích pekel, to také radostí neskáčete.

Je v dějinách Rýmařova nějaké méně probádané téma, které by si zasloužilo větší pozornost?

Samozřejmě jich je dlouhá řada. Nehledě k tomu, že se objevují stále nové informace, například nové určení významných míst na Ptolemaiově mapě, z nichž jedno je situováno k Rýmařovu, ad. Je prokletím každé odbornější práce kromě beletrie, že neuplyne ani půlrok a zastarává. Hrnou se nové informace, jež buď v textu chybí, nebo v horším mění již uvedené, a co s tím? Ale k věci, stále ještě nevíme, který germánský kmen či svaz se vyskytoval v prostoru Rýmařovska, zůstává otevřen výzkum starých hornických prací v terénu (sídlíště, zařízení...), přitom je k nim dostatečná a kvalitní literatura. Chybí základní informace o Pustém zámku a přesnější datace. Je třeba zjistit důvod k poznámce z protokolu OV KSC o podílu několika nejmenovaných funkcionářů na vraždě. Zbývá ještě prostudovat dokumenty SNB (a StB) ke kauze Henap (1949–51) v archivu bezpečnostních složek a řadu dalších. Není dosud zpracovaná tzv. kniha protokolů (Smolná kniha) rýmařovského městského a hrdelního soudu. Možná by bylo zajímavé publikovat její překlad, téma je sice poněkud morbidní, ale zatím stále vyhledávané. Velkým dluhem zůstává zpracovat podrobněji působení a osud rýmařovské židovské komunity, je nutné neopakovat naše chyby a víc se ptát posledních žijících pamětníků atd.

Zabýváte se nyní, když je kniha hotová, nějakým novým tématem?

Zatím soukromničem a zabývám se tisíckrát odkládanými osudy naší rodiny. V mém věku už čas, prevít, po čertech spěchá. Místy si odskočím k historii obecnější nebo neodolám některé nové informace, třeba prozkoumat potvrzení o spolupráci Wehrmachtu se starovešským občanem podepsané plukovníkem Erichem Marcksem, později generálem, který padl v Normandii 16 dnů po vylovení spojenců. Také se chystám lépe a podrobněji zpracovat osudy mjr. Karla Otty, manžela paní Zory, skutečné dámy, kterou si jistě ještě lidé pamatují. Měl bych též zpracovat vývoj gotické a renesanční keramiky severomoravského okruhu s rýmařovskou specifikací. Jaksi však už ruce neslouží jemnější práci a chtělo by to připojit spoustu tabulek. Vidíte, další nezpracované téma. No nic si nenalhávejme, záměry mohou být jen iluzí, člověk miní a Bůh mění, zvláště v době ran třeba covidových.

Děkuji vám za rozhovor.

Ptal se Mgr. Tomáš Lašák, Městské muzeum Rýmařov
Foto: archiv Městského muzea Rýmařov

V tomto čísle najdete

Nová kniha Jiřího Karla odkrývá historii našeho města str. 3

Aktuálně z města

Město schválilo další pomoc podnikatelům str. 6
Schválení dotací pro sociální služby a další nestátní neziskové organizace str. 6
Na významných místech proběhla revitalizace zeleně str. 7

Užitečná informace

Autobusová doprava se vrací do normálu str. 11
Sčítání lidu, domů a bytů stále pokračuje str. 11

Školství

Děti se začaly vracet do škol a školek str. 12
Základní škola vyhodnotila soutěž v GPS malování .. str. 13
Zápis do mateřské školy proběhne bez přítomnosti dětí str. 13
ZUŠ je tu pro vás stále, prezenčně či distančně str. 14

Zdravotnictví

V Břidličně vzniklo nové očkovací centrum str. 15

Městské muzeum a Galerie Octopus

Rýmařovské památky mají svého průvodce str. 18
Přirůstek do sbírek
Duben: Kronika Alfrédovy chaty str. 19

Městská knihovna

Od pondělí 12. dubna má knihovna opět otevřeno str. 23
Soutěžící hledali literaturu na ulici str. 23
Čtenářská výzva
Jojo Moyesová: Jako hvězdy v temné noci str. 24
Rodák z Jeseníků připravuje k vydání knižní prvotinu str. 26

Z okolních měst a obcí

Horní Město buduje novou čistírnu odpadních vod ... str. 27

Organizace a spolky

V Harrachově vznikla adrenalinová stezka pro horská kola str. 28
Akce Uklid'me Rýmařov byla úspěšná str. 29
Velikonoční hra přilákala děti do Stránského str. 29
Hope House pořádá sbírku na záchranu oltářního obrazu v Ryžovišti str. 30

Z historie

Vzácná a unikátní keramika a jiné nálezy z archeologických lokalit Rýmařovska
6. Evropským hitem byly po dvě stě let loštické poháry str. 31

Zajímavosti z přírody

Vyprávění o stromech
17. Jedle – Abies a jedlovec – Tsuga str. 34

Sport

S Václavem Sedláčkem nejen o sportu str. 35
Týna Baslarová sklídila úspěch na online mistrovství republiky str. 36
Annidia: Jedeme online, nezahálíme a soutěžíme! str. 37

Aktuálně z města

Město schválilo další pomoc podnikatelům

Druhý nouzový stav vyhlášený v souvislosti s pandemií koronaviru trval v ČR od 5. října 2020 do 12. dubna 2021. Za období od července do prosince 2020 mohli podnikatelé, kteří byli v podnikání přímo či nepřímo omezení mimořádnými opatřeními, žádat u ministerstva průmyslu a obchodu o finanční podporu ve výši 50 % nájemného.

V dubnu 2021 vyhlásilo ministerstvo průmyslu a obchodu dva nové plošné dotační programy pro podnikatele, kterým poklesly tržby v prvním čtvrtletí oproti srovnávacímu období alespoň o 50 %. Program „COVID 2021“ podnikatelům přispěje částkou 500 korun na den za každého zaměstnance v pracovním poměru po dobu, kdy byl provoz firem kvůli koronaviru omezen, tj. za období od 11. ledna 2021 do 31. března 2021. Program „COVID Nepokryté náklady“ pak přispívá na úhradu části nepokrytých nákladů (ztráty) ve výši 60 %.

Ministerstvo však neschválilo žádný speciální dotační program na úhradu části nájemného na období po 1. lednu 2021. Nájemníci uzavřených nebytových prostor se dostávají do hlubokých finančních problémů. Pro většinu z nich jsou provozovny jediným zdrojem příjmů vlastních i rodinných, takže musejí hledat alternativní zdroj příjmů, což je může od podnikání v prostorách města definitivně odradit. Zastupitelé města Rýmařova proto schválili třetí vlnu pomoci podnikatelům užívajícím nebytové prostory města. Slevu z nájmu ve výši 50 % za období duben až září 2021 dostanou nájemníci, kteří poskytují služby v provozovnách, které jsou zcela uzavřeny (typicky kontaktní služby, jako je kadeřnictví nebo masáže), nebo prodávají pouze zboží, které není základní (oděvy, elektro) a neumožňují vyzvednutí zboží a zásilek zakoupených distančním způsobem (ani vlastního), tzn. jsou zcela bez příjmů. Sleva ve výši 50 % nájmu za období duben až červen 2021 bude poskytnuta podnikatelům poskytujícím služby mimo provozovnu, např. prostřednictvím rozvozu nebo výdejovým okýnkem, nebo umožňujícím vyzvednutí zboží a zásilek zakoupených distančním způsobem (výdejna i vlastního zboží), tzn. mají alespoň nějaké příjmy. Celkový propad příjmů Bytermu z nevybraného nájemného, tj. poskytnuté slevy, je vyčíslen na 544 602 korun.

Je v zájmu města a jeho občanů udržet stávající obsazenost nebytových prostor, rozsah sortimentu a poskytovaných služeb. Nechceme dopustit, aby se nájemníci městských prostor dostali do existenčních problémů. Jsme si samozřejmě vědomi i skutečnosti, že každý případně uvolněný nebytový prostor budeme jen stěží obsazovat, protože za současné situace nikdo nezačne s vlastním podnikáním.

*Lenka Vavříčková
místostarostka*

Schválení dotací pro sociální služby a další nestátní neziskové organizace

Od listopadu 2020 do 31. března 2021 mohly neziskové organizace podávat žádosti o příspěvky města na výdaje spojené s poskytováním sociálních a návazných služeb v roce 2021. Sociální služby napomáhají občanům zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost s cílem umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojení do běžného života a v případech, kdy to jejich stav vylučuje, zajistit jim důstojné prostředí a zacházení. Rozsah a forma pomoci a podpory poskytnuté prostřednictvím sociálních služeb musí zachovávat lidskou důstojnost.

V letošním roce je plánováno podpořit sociální a další návazné služby rekordní částkou, a to 2 197 320 korun. Je nutné vzít v úvahu, že sociální služby jsou jedním z nejvýznamnějších zaměstnavatelů v Rýmařově. Celkový počet zaměstnanců sociálních služeb se pohybuje kolem 120, přičemž např. Diakonie ČCE zaměstnává celkem 62 lidí. Veškeré služby jsou poskytovány v Rýmařově a většina z nich v Rýmařově i sídlí, má zde svou pobočku, popřípadě za klienty dojíždí. Veškeré výdaje poskytovatelé

Fotografie na titulní straně: Mgr. Jiří Karel s knihou Rýmařov v dějinách (2021), foto: archiv Městského muzea Rýmařov

sociálních služeb hradí z dotací Ministerstva práce a sociálních věcí, Moravskoslezského kraje, z rozpočtu dalších obcí, darů a sbírek.

Rada a zastupitelstvo města rozhodly už v únoru podpořit Diakonii Českobratrské církve evangelické, která provozuje pečovatelskou službu, částkou 930 tisíc korun, další dotace ve výši 300 tisíc korun byla poskytnuta této organizaci na sociální službu Domov odpočinku ve stáří v Dolní Moravici, neboť tato organizace pečuje i o klienty z Rýmařova.

Organizace Hope House, jež provozuje v Rýmařově sociální službu terénních programů pro děti a mládež do 26 let, obdržela loni v listopadu dotaci ve výši 121 320 korun. Město pravidelně poskytuje příspěvek také Společnosti pro podporu lidí s mentálním postižením, a to částku 50 tisíc korun.

Dalšími subjekty, které město podporuje, jsou Slezská diakonie, která poskytuje v Rýmařově sociální služby Azylového domu Bethel (přiznáno 20 tisíc korun), aktivizační služby pro rodiny s dětmi (přiznáno 15 tisíc korun), poradnu pro oběti domácího násilí EL-PIS (přiznáno 2 tisíce korun) a poradnu rané péče, která se věnuje podpoře rodičů při péči o postižené děti (přiznáno 3 tisíce korun). Město Rýmařov dále poskytlo dotaci ve výši 5 tisíc korun Charitě sv. Martina, která provozuje nejen pečovatelskou službu, ale také půjčovnu kompenzačních a zdravotnických pomůcek, kterou občané Rýmařova často využívají. Další významnou organizací, která již léta v Rýmařově působí, je Český červený kříž. Jeho dobrovolnice se starají o provoz ošacovacího střediska, které je umístěno v budově Bytermu. Této organizaci tradičně město přispívá na provoz, pro letošní rok je to 12 tisíc korun.

Dalším poskytovatelem sociálních služeb, které občané města využívají, je organizace Eurotopia.CZ. Provozuje mediální a terapeutické centrum pro rodiny, které procházejí vztahovou krizí. Na tuto službu přispělo město částkou 40 tisíc korun. Další významnou službou je poradna pro ty, kdo se ocitli v dluhové pasti. Do Rýmařova dojíždí jednou týdně právník, který pomáhá občanům Rýmařova s problémy

tykajícími se zadlužení a insolvence. Na provoz poradny žádá tato organizace částku 59 tisíc korun.

Nezanedbatelným příjemcem dotace je také Moravskoslezský kraj, jemuž město každoročně poskytuje dotaci ve výši 640 tisíc korun. Touto částkou se podílí na tvorbě Fondu financování sociálních služeb. Následně jsou služby sociální prevence financovány násobně vyššími částkami z fondů Evropské unie, které Moravskoslezský kraj jednotlivým poskytovatelům přerozděluje.

*Bc. Iveta Podzemná, MBA
vedoucí odboru sociálních věcí
MěÚ Rýmařov*

Foto: archiv redakce

**Ve středu 5. května v 15:00 se uskuteční
pietní akt u památníku osvobození
v parku na ulici Julia Sedláka
za účasti zástupců města.**

Město vyměnilo herní sestavu na dětském hřišti

Odbor regionálního rozvoje koncem března dokončil výměnu dětské herní sestavy ve Flemmichově zahradě. Původní již nespĺňovala bezpečnostní normy, a proto byla nahrazena novou. Dětské hřiště poblíž edrovického rybníka tak nyní zdobí dvě pirátské věže se stožáry, vlajkou a kormidlem, lanový most, kreslicí tabule nebo skluzavka.

Dodavatelem sestavy je firma Bonita Group Service a celkové náklady na výměnu dosáhly částky bezmála 152 tisíc korun. V současné době je dětské hřiště hojně využíváno a jeho hlavním přínosem je zlepšení podmínek pro trávení volného času dětí.

JS

Zdroj: odbor regionálního rozvoje MěÚ Rýmařov

Foto: redakce

Na významných místech proběhla revitalizace zeleně

Začátkem letošního dubna byla zahájena realizace dvou projektů regenerace městské zeleně v Rýmařově. První se zaměřil na revitalizaci zeleně okolo pomníku u hřbitova a druhý na údržbu okolí plastiky Otevřená brána Herberta Dlouhého na Divadelní ulici.

Žulový pomník obětem 1. světové války se nachází před vstupní částí rýmařovského hřbitova. Staré, nevzhledné keře a neprosperující trvalky v jeho okolí byly nahrazeny výsadbou 50 bílých a růžových růží a 75 kusů poléhavých jalovců. Pro zajištění volného přístupu k pomníku byl ve středové části vyset trávnik.

U plastiky *Otevřená brána*, jež stojí v Rýmařově od roku 1991, byla provedena údržba chodníčku, která zahrnovala vypleť a doplnění ka-

čírku. Jelikož vzrostlá zeleň bránu z části zakrývala, byla odstraněna jedna borovice kleč a část jalovce chvojky. Na místo budou nově vysázeny atraktivní kvetoucí keře, tři kdoulovce, tři trojpušky a 25 tavolníků japonských. U těchto rostlin lze v budoucnosti vhodnou velikost regulovat řezem.

Oba projekty byly realizovány z městského rozpočtu a podle návrhu odboru životního prostředí práce provedli pracovníci Městských služeb Rýmařov.

Pravděpodobně v červenci dojde k obnově záhonů před lékárnou Benu, protože jsou již za hranici životnosti. Záhony budou osázeny dle nového konceptu tzv. smíšených trvalkových záhonů. Na stejném

principu jsou již založeny záhony před knihovnou na ulici Julia Sedláka a před Rýmařovankou na Bartákově ulici.

„Pro osazení byla vybrána směs s názvem *Barevná paleta*. Skládá se ze zahradních kultivarů domácích druhů trvalek. Směs je barevná, velmi výrazná, založená na kontrastech květů a výrazného olistění. Velmi atraktivní je zejména v první polovině sezóny, s vrcholem kve-

tení v květnu až červnu,“ představila budoucí podobu záhonů Lenka Ptáčková z odboru životního prostředí. Do záhonů bude vysázeno 900 rostlin a 2 400 kusů různých druhů cibulovin, které budou postupně vykvétat již od brzkého jara.

Foto a text: JS

Zdroj: odbor životního prostředí MěÚ Rýmařov

Městské muzeum darovalo janovickému zámku velkoformátové fotografie

Rada města na svém zasedání 19. dubna udělila souhlas Městskému muzeu Rýmařov s darováním 30 velkoformátových fotografií interiéru janovického zámku. Dar obdržel Národní památkový ústav, který využije fotografie ve stálé expozici, což bylo jednou z podmínek darování.

„Muzeum již nemělo pro fotografie využití. Po devíti letech vystavování a vlivem prostředí již nejsou v dobrém stavu. Národní památkový ústav se postará o jejich nové zarámování. Budou tedy na zámku stále plnit účel, pro který byly vytvořeny,“ upřesnila ředitelka muzea Růžena Zapletalová.

Fotografie zaznamenávající historii janovického zámku byly pořízeny v roce 2012 v rámci projektu „Vivat historia“ za 110 tisíc korun. Zámek byl kromě obřadní síně města dlouhou dobu bez využití a zcela prázdný. V posledních letech, kdy se otevřel veřejnosti, tak fotografie nabízely návštěvníkům pohled na ještě zařízené interiéry.

Foto a text: JS

Jak jsme na tom se sběrem elektrospotřebičů

Díky svým obyvatelům se Rýmařov může v roce 2020 pochlubit sběrem starého elektrického odpadu určeného ke zpětnému odběru a recyklaci. Byla tím uspořena spotřeba elektřiny a produkce skleníkových plynů, těžba ropy a železné rudy a recyklaci se pokryla i část dodávek mědi nebo hliníku pro průmyslovou výrobu.

Konkrétní přínos obyvatel vyčísluje Osvědčení o podílu na zlepšení životního prostředí, které na základě dosažených výsledků vystavil kolektivní systém pro sběr a recyklaci vysloužilých spotřebičů ELEKTROWIN.

„Z osvědčení vyplývá, že díky obyvatelům došlo za rok 2020 k úspoře produkce CO₂ o 463,27 tun. Což odpovídá množství CO₂, které pohltí 179 smrčků. Také nebylo nutné vytěžit 22 758,83 litrů ropy. Představte si, že z tohoto množství se pokryje spotřeba pohonných hmot auta např. na cestu z Prahy do Brna po dálnici D1, a to 852krát. Došlo také k úspoře 234 283,97 kWh energie. Asi stejně množství, jako kdybychom spustili cyklus myčky nádobí 234 284krát. Podařilo se recyklovat 22 329,74 kg železa. Toto

množství recyklovaného železa by bylo možné použít pro výrobu 916 nových praček bez nutnosti těžby železné rudy," uvedl na příkladech Roman Tvrzník ze společnosti ELEKTROWIN.

Město Rýmařov již několik let spolupracuje s kolektivními systémy ELEKTROWIN a ASEKOL, které mají na obou našich sběrných dvorech vytvořena místa zpětného odběru elektrospotřebičů, ASEKOL má přistaveny také červené kontejnery na drobný elektroodpad na sídlištích Dukelská a Příkopy a další sběrné místo je zřízeno na městském úřadě v Rýmařově.

„V loňském roce bylo v odevzdáno v systému ELEKTROWIN a ASEKOL 11 940 kg lednic, 44 078 kg velkých a malých spotřebičů. To je celkem 56 018 kg – tedy 6,847 kg na obyvatele. Zpětný odběr je bezplatný. I malé spotřebiče je třeba odevzdat na určené místo, přestože se vejdou do popelnice na směsný komunální odpad. Za spotřebiče ve směsném odpadu zbytečně platíme náklady na svoz a skládkování,“ upřesnila Irena Orságová, jednatelka Městských služeb Rýmařov.

Do červených kontejnerů na elektroodpad společnosti ASEKOL patří:

- mobilní telefony, vysílačky, navigace,
- přehrávače MP3, discmany, rádia,
- notebooky, klávesnice, myši,
- baterie a nabíječky,
- kalkulačky, budíky,
- elektronické hračky, auta na vysílačku, roboti,
- menší kuchyňské spotřebiče (šlehače, toustovače, mixéry, drtiče ledu, rychlovarné konvice aj.),
- fěny a kulmy, elektrické kartáčky, holicí strojky,
- žehličky, ruční vysavače,
- další elektrospotřebiče do velikosti 40 × 50 centimetrů.

Jedním z palčivých problémů je kompletnost spotřebičů předávaných k recyklaci. Mnoho z nich obsahuje nebezpečné látky, které při neodborném zacházení mohou ohrozit zdraví a bezpečnost nebo poškodit životní prostředí. Do sběrného dvora se dostává asi 5 % nekompletních chladniček, kterým chybí kompresor. Dojde tedy

k narušení chladicího okruhu, který vedle oleje obsahuje i nezanedbatelné množství chladiva s obsahem freonů nebo F-plynů.

Foto a text: JS

Zdroj: Městské služby Rýmařov, s. r. o., ASEKOL, a. s., ELEKTROWIN, a. s.

V Rýmařově se sešli odpůrci vládních opatření proti covid-19

V sobotu 24. dubna odpoledne se na rýmařovském náměstí zastavila dvacítká automobilů označených transparenty a českými vlajkami. V rámci celorepublikové iniciativy Jezdci za svobodu se před radnici shromáždila skupina asi čtyřiceti odpůrců vládních nařízení pro boj s nemocí covid-19. Řada dalších lidí setkání přihlížela z povzdálí. Z úst kritiků opatření byla slyšet slova podporující dobrovolnost rozhodnutí a označující restrikce za omezování ústavou daných svobod.

Dle slov účastníků nešlo o demonstraci, ale o jízdu za účelem setkávání a vzájemného vyjadřování názorů. Účastníci nedodržovali rozestupy a neměli nasazenou roušku, akce nicméně proběhla poklidně a po zaznění české a slovenské hymny z připraveného reproduktoru skupina za hlasitého troubení odjela do dalšího města.

JS

Foto: redakce, facebookové stránky SJS Jeseník – Jízdy za svobodu CZCZCZ

Názory rýmařovských zastupitelů

„Není odměna jako odměna...!“

Radní města Rýmařova, současně také jako členové valné hromady Městských služeb Rýmařov, s. r. o., ve složení Ing. Šimko, Ing. Vavříčková, Mgr. Staňková,

DiS., MUDr. Servus, Ing. Köhler, L. Žilka a Mgr. Koňářík, přijali na jednání rady dne 19. 12. 2019 usnesení o následném vyplacení roční odměny za rok 2020 Ing. Ireně Orságové ve funkci jednatelky shora uvedené společnosti za předpokladu splnění pěti **zvlášť významných pracovních úkolů**.

Na tomto místě se zcela zjevně nabízí otázka, co by si tak běžný občan našeho města mohl představit pod pojmem „zvlášť významný pracovní úkol“. Možná snad splnění úkolů v podobě realizace činností významně překračujících běžnou pracovní náplň pro město? Nebo dokonce dosažení nemalých finančních úspor ve výši několika set tisíc, či dokonce miliónů korun v hospodaření dané společnosti? Chyba lávky. Taková úvaha je v tomto konkrétním případě naprosto lichá.

Za „zvlášť významné pracovní úkoly“ považují radní města kupříkladu spoluúčast jednatelky na rekonstrukci zaměstnaneckých šaten pro Městské služby Rýmařov, s. r. o., dále dohled a kontrolu nad dostavbou nových garáží na ul. Palackého nebo získání dotace na multikáru s elektrickým pohonem. Tím pátým schváleným „zvlášť významným pracovním úkolem“ pak Ing. Orságové radní stanovili **„e) údržbu okrasné zeleně (stálé i dočasné); sečení trávy a výsadbu stromů a keřů dle požadavků města“**.

Zajímá vás výsledek vyhodnocení stanovených úkolů pro jednatelku Městských služeb Rýmařov, s. r. o.? Zde vás s ním seznamuji.

Konstatovaný výsledek plnění ukazatele e):

„Údržba okrasné zeleně, sečení trávy a výsadba stromů a keřů probíhá dle požadavků města. Úkol splněn.“

Všechny „zvlášť významné pracovní úkoly“ včetně úkolu údržby okrasné zeleně byly podle usnesení ze dne 15. 3. 2021 jednomyslně přijaté radními města beze zbytku splněny. Radní města schválili

vyplacení odměny Ing. Orságové v plné, 100% výši několika desítek tisíc korun.

Možná by si na tomto místě někdo z vás mohl říci: „No tak dobře, stanovené zvlášť významné úkoly splnila, tak dostala vyplacenou odměnu.“

Ok, až na jednu velmi podstatnou skutečnost. Sama společnost pod vedením Ing. Orságové na svých internetových stránkách www.mestskeslužby.cz uvádí, že hlavní náplní činnosti pro město Rýmařov je kromě jiného také **zajišťování údržby** veřejného osvětlení, komunikací, kanalizace a **veřejné zeleně**. Činnosti jako terénní úpravy, výsadba a **údržba zeleně** spadají mimo jiné rovněž do předmětu podnikání zapsaného v zakladatelské listině Městských služeb Rýmařov, s. r. o., již od roku 1998.

Stále si ještě myslíte, že **údržbu okrasné zeleně, sečení trávy a výsadbu stromů a keřů** lze považovat za „zvlášť významný pracovní úkol“ pro oprávněné přiznání odměny? V případě Městských služeb Rýmařov, s. r. o., se však nejedná o ojedinělý případ vyplacení odměn za **činnosti, které zcela prokazatelně spadají do běžné pracovní náplně statutárního zástupce společnosti**. Při zveřejňování obdobných případů na webových stránkách www.rymarovbudelip.cz jsem v nedávné době na totožný a po dlouhá léta zavedený místní nešvar upozorňoval rovněž ve věci vyplacení neoprávněných odměn bývalé i nynější ředitelce Bytermu Rýmařov, p. o. Takový stav v hospodaření s veřejnými finančními prostředky považuji do budoucna v této podobě nadále za neudržitelný a je třeba jej změnit.

Při této příležitosti si v závěru dovoluji krátce parafrázovat a upravit výrok majora Terazkyho ze známého filmového snímku Černí baroni: *„Povedzte nám, radní nášho mesta, čo si v tejto spojitosti predstavujete pod takým slovom absurdný?“*

JUDr. Jan Cuták
zastupitel za hnutí ANO 2011

Reakce na předchozí článek

Jednatel společnosti s ručením omezeným pracuje za měsíční odměnu, která je stanovena valnou hromadou společnosti a závisí na velikosti obrátu společnosti, počtu zaměstnanců, rozsahu služeb poskytovaných společností atd. Pro zjednodušení a nezaměnitelnost říkejme měsíční odměně plat. Při stanovení platu hraje nemalou roli i osobní odpovědnost jednatele, který za hospodaření společnosti ručí veškerým svým majetkem – domem, ve kterém bydlí, vlastním automobilem, svými úsporami, takže pokud společnosti vzniknou dluhy porušením jeho povinnosti péče řádného hospodáře a pokud společnost nedisponuje majetkem potřebným k jejich pokrytí, přijde o ně.

Průměrný plat jednatelů v ČR se blíží trojnásobku průměrné mzdy v ČR, což odráží náročnost této funkce. Jednatelka společnosti má plat nastaven asi na 1,5násobku průměrné mzdy. Rozsah činností, za které odpovídá, je enormní – odpadové hospodářství, kanalizační infrastruktura, veřejné osvětlení, úklid města (zimní a letní), údržba a výsadba zeleně, údržba a opravy městského majetku (od laviček přes dětská hřiště až po komunikace), provoz a správa hřbitova a další. Nastavbu jejího platu proto tvoří roční odměna, která je nižší než plat. Roční odměna je stanovena jako cílová a je navázána na splnění pěti úkolů.

Údržba zeleně byla mezi ukazatele zařazena s vědomím toho, že organizace dlouhodobě bojuje především s nedostatkem zaměst-

nanců. Pracovníků přicházejících z úřadu práce na tzv. veřejně prospěšné práce, kteří provádějí pomocné práce, jako je ruční sečení trávy, hrabání listí, zametání, je tristní nedostatek a někteří z nich po třech dnech práce onemocní nebo do práce vůbec nepřejdou. Všimaví občané možná zaregistrovali, že sečení trávy proto probíhá v sezóně i o víkendech a v podvečerních hodinách. Dvě zahrady za rok vysadí a následně pečují o 50 až 100 nových stromů a keřů, každoročně zasadí a pečují o 6 500 ks letniček, takže se nezastaví. Společnost pracuje na hranici svých možností a ani jí se nevyhnula covidová nákaza. Zaslouží si jednatelka odměnu za to, že společnost i přes nepřízeň okolností vše zvládá? My se domníváme, že ano.

Lze si jen domýšlet, že invektivy JUDr. Cutáka jsou důsledkem jeho neúspěšně podaného trestního oznámení na jednatelku společnosti. O co šlo? V řádně vyhlášeném a v souladu se zákonem konaném výběrovém řízení na nákup osobního vozidla vyhrál místní prodejce vozů. Víme ale, že i on je dlouhodobě trnem v oku pana Cutáka. Paní jednatelka si po odložení případu ze strany Policie ČR dovolila podpořit návrh zastupitelstva města na odvolání pana Cutáka z dozorčí rady Městských služeb Rýmařov, s. r. o. Valná hromada společnosti pana Cutáka z dozorčí rady odvolala. A to se neodpouští.

Luděk Šimko, Lenka Vavříčková

Užitečná informace

Termín pro doručení vyúčtování služeb za rok 2020 je posunut

Byterm Rýmařov, p. o., oznamuje vlastníkům a nájemníkům bytových i nebytových jednotek, že z důvodu omezení způsobených vládními opatřeními přijatými v souvislosti s pandemií nemoci covid-19 a s tím souvisejícím nesplněním lhůty pro dodání podkladů zaviněným druhou stanou dochází k posunutí termínu pro dodání

vyúčtování služeb za rok 2020 do 31. května 2021. Následné termíny pro reklamaci a vypořádání přeplatků a nedoplatků budou posunuty o měsíc, tj. do 31. srpna 2021. Všem vlastníkům a nájemníkům se tímto omlouváme.

Bc. Ivana Sitorová, ředitelka organizace

Autobusová doprava se vrací do normálu

Od pondělí 12. dubna došlo k obnovení provozu školních spojů na převážně většině příměstských autobusových linek. Zároveň od soboty 10. dubna zahájily provoz víkendové spoje, které byly od soboty 13. března omezeny.

Obnovení provozu se týká také spojů na turistických linkách, mezi které patří autobus Karlova Studánka – Malá Morávka – Ovčárna. S ohledem na přetrvávající vládní nařízení nebylo ještě plnohodnotně zajištěno spojení mezi velkými městy, např. mezi Karvinou a Ostravou, Havířovem a Ostravou, Frýdkem-Místkem a Ostravou, Českým Těšínem a Karvinou, kde je vysoká frekvence zajišťovaných

spojů. Nadále je omezeno spojení mezi Ostravou a Hlučínem, které v převážné míře využívají studenti středních škol sídlících v Ostravě-Porubě, případně vysokoškolští studenti. Počty cestujících na těchto linkách se budou i nadále sledovat a průběžně vyhodnocovat.

Informace budou průběžně aktualizovány, sledujte proto webové stránky www.kodis.cz nebo si před plánovanou cestou zkontrolujte aktuální čas odjezdu spoje z konkrétní zastávky v internetovém vyhledávači www.idos.cz.

Zdroj: webové stránky města

Sčítání lidu, domů a bytů stále pokračuje

Sčítání lidu, domů a bytů je povinné pro všechny osoby, které mají k rozhodnému okamžiku trvalý pobyt nebo přechodný pobyt nad 90 dnů na území ČR. Sečíst se musí každá osoba bez ohledu na místo skutečného pobytu, věk, svéprávnost a zdravotní stav.

Online sčítání (probíhá od 27. března do 11. května 2021)

Sčítání 2021 začalo rozhodným okamžikem o půlnoci z 26. na 27. března 2021 online sčítáním. Z důvodu epidemické situace byla možnost sečíst se online prodloužena do 11. května 2021. Elektronický sčítací formulář naleznete na webu www.scitani.cz nebo v mobilní aplikaci Sčítání21. Online formulář můžete jednoduše a bezpečně vyplnit z pohodlí domova i za ostatní členy domácnosti, ať už jde o rodinné příslušníky nebo o starší příbuzné.

Listinné sčítání (probíhá od 17. dubna do 11. května 2021)

Kdo se nesečte online, má zákonnou povinnost od 17. dubna 2021 do 11. května 2021 vyplnit a odevzdat listinný sčítací formulář. Jeho distribuci zajišťují sčítací komisaři, což jsou zaměstnanci České pošty, příp. Českého statistického úřadu. Vzhledem k současné epidemické situaci upravil ČSÚ v součinnosti s Českou poštou distribuci a sběr listinných formulářů tak, že při nich dojde k výraznějšímu omezení fyzických kontaktů mezi sčítacími komisaři a obyvatelstvem. Distribuce formuláře spolu s odpovědní obálkou do domácností bude probíhat podobně, jako nyní probíhá doručování doporučených poštovních zásilek, při dodržování přísných hygienických pravidel (respirátor, dezinfekce, fyzický kontakt primárně venku, minimalizace doby kontaktu). Sčítací komisaři budou také pravidelně testováni na koronavirus. Z epidemických důvodů však nebudou pomáhat s vyplňováním formulářů. V případě potřeby se můžete obrátit na infolinku 253 253 683,

Počítejte s námi. Bezpečně. Online. Raz dva.

Sčítání je v plném proudu. Týká se nás všech. Každá odpověď může ovlivnit, jak bude život v naší zemi vypadat. Děkujeme všem, kteří se už sečetli. Pokud jste tak ještě neučinili, máte čas do 11. 5. 2021.

<p>Jednoduše</p> <p>Ať jste doma nebo na cestách, nejlepší je sečíst se online. Jde to odkudkoliv. Sečíst můžete nejen sebe, ale také celou rodinu.</p>	<p>Bezpečně</p> <p>Sečíst se lze zcela bezkontaktně přes internet, nebo pomocí listinného formuláře při respektování aktuálních hygienických opatření. V bezpečí samozřejmě zůstanou i vaše údaje.</p>
--	---

27. 3. – 11. 5.

Sčítání online na scitani.cz

Formulář lze vyplnit z počítače, tabletu či mobilu. Sečtete celou domácnost přes internet bez nutnosti kontaktu se sčítacími komisaři. Je to snadné a ušetříte čas. Přihlásíte se pomocí osobního dokladu, přes elektronickou identitu (NIA) nebo pomocí datové schránky fyzické osoby. Sčítací formulář můžete pomocí vyplnit i někomu, kdo to sám nezvládne.

17. 4. – 11. 5.

Sčítání pomocí listinného formuláře

Pokud se nesečtete online, budete vyplňovat listinný formulář. Získáte ho spolu s odpovědní obálkou od sčítacího komisaře a na kontaktních místech sčítání, která se nacházejí na vybraných poštách. Sčítací komisař se dostaví v předem oznámeném termínu a vyčká na váš příchod před vaším domem. Vyplněný formulář v odpovědní obálce můžete vhodit do poštovní schránky nebo odevzdat na kterémkoliv kontaktním místě.

scitani.cz | dotazy@scitani.cz | 253 253 683

**Sčítání
2021**
Bezpečně. Online. Raz dva.

napsat dotaz na e-mail dotazy@scitani.cz nebo chatbota a online chat virtuální poradny na webu scitani.cz a v elektronickém formuláři. Vyplněné formuláře bude možné zdarma odeslat v odpovědní obálce prostřednictvím schránek České pošty nebo odevzdat na kontaktních místech sčítání (viz dále). Na kontaktních místech sčítání bude možné si formulář i vyzvednout. I po obdržení listinného formuláře bude stále platit možnost využít praktičtější a jednodušší online způsob sečtení.

Koho se sčítání týká

Sčítání 2021 je povinné pro všechny osoby, které mají k rozhodnému okamžiku trvalý pobyt nebo přechodný pobyt nad 90 dnů na území ČR. Sečíst se musí každá taková osoba bez ohledu na místo skutečného pobytu, věk, svéprávnost a zdravotní stav. Za osoby mladší 18 let, osoby omezené ve svéprávnosti a podobně provádí sečtení jejich zákonný zástupce, opatrovník nebo osoba k tomu oprávněná. Sčítání se týká i cizinců přítomných v ČR v rozhodný okamžik s výjimkou diplomatů nebo cizinců s krátkodobým pobytem do 90 dnů.

Kontaktní místa

Kontaktní místa Sčítání 2021 najdete na cca 800 vybraných pobočkách České pošty a všech krajských správách Českého statistického

úřadu. Poskytují široké veřejnosti informace o sčítání a jsou také místy, na kterých lze získat nebo odevzdat listinné formuláře. Na kontaktních místech budou zavedena přísná hygienická opatření. Adresy a telefony kontaktních míst sčítání zjistíte na webu <https://scitani.ceskaposta.cz>.

Ochrana dat

Bezpečnost dat sčítání je zásadní. Veškeré údaje jsou zpracovávány v souladu s příslušnými právními předpisy a používány jsou maximálně zabezpečené informační systémy.

Přínos sčítání

Výsledky jsou široce využitelné například při přípravě programů bydlení, rozvoji infrastruktury nebo plánování lepší dostupnosti služeb. Informace zjištěné během sčítání ovlivňují činnost veřejné správy, podnikatelské záměry i směřování výzkumných či vědeckých pracovišť a v konečném důsledku ovlivňují život každého z nás.

Veškeré informace o sčítání naleznete na webu www.scitani.cz. Informace k vyplnění sčítacího formuláře jsou dostupné v sekci „Jak se sečíst“. Odpovědi na nejčastější dotazy naleznete v sekci „Časté dotazy“.

Zdroj: webové stránky města

Městské služby Rýmařov informují

Ve dnech 1. a 8. května bude z důvodu státního svátku pro veřejnost uzavřeno odpadové centrum na ulici 8. května a recyklační dvůr na Palackého ulici.

Děkujeme za pochopení.

V průběhu května proběhne jarní čištění komunikací. V případě potřeby budou místa, na kterých bude nutno vozidla přeparkovat, označena přechodnými dopravními značkami.

Žádáme občany, aby svá vozidla přeparkovali po dobu úklidu dané komunikace.

Školství

Děti se začaly vracet do škol a školek

Do základních a mateřských škol se v pondělí 12. dubna 2021 vrátily první děti, ty školou povinné po pěti měsících strávených při vyučování přes počítač. Na základních školách šlo zatím o žáky prvního stupně a v mateřských školách o předškolní děti. Zatímco školy řešily logistické problémy, kde rozmístit testovací místa nebo jak zajistit personální obsazení, rodiče vyjadřovali obavy z testování dětí a nošení roušek.

Do rýmařovské základní školy v pondělí 12. dubna ráno nastoupilo devět tříd, jejichž žáci strávili celý týden vyučování ve škole. V následujícím týdnu přešli opět na formu distanční výuky a na prezenční studium nastoupilo dalších osm tříd. Tuto pomyslnou štafetu si bude první stupeň vyměňovat až do odvolání ministerstvem školství.

Rozpolcenost názorů na návrat dětí do škol je mezi lidmi značná. Někteří vyjadřují nespokojenost s testováním, někomu nevdává testování, ale jaké testy vláda pořídila, případně nutnost mít po celou dobu vyučování roušku či respirátor. Jiní zase přes všechna opatření fandí návratu dětí do škol a možnosti sociálního kontaktu se spolužáky i učiteli. Možnost poslat své děti do školy za stávajících podmínek využila většina rodičů. V prvních týdnech nastoupilo do tříd základní školy v Rýmařově 85 % dětí, 13 % žáků zůstalo na distanční výuce a zbytek nevyužil ani jednu z možností.

Testování probíhalo v Základní škole Rýmařov dvojím způsobem. Prvním bylo testování za asistence rodičů ve škole a druhým způsobem bylo samotestování ve třídě dle instrukcí učitele. Starší žáci

se tak rozptýlili ve svých třídách a těm mladším pomáhali rodiče. Nikde se netvořily davy, fronty byly minimální. Dotazované děti se do školy těšily i přesto, že se musí testovat a stráví vyučování v roušce. První den nástupu dětí do školy tak narušil pouze muž, který v budově na ulici 1. máje s nezakrytými dýchacími cestami natáčel záznam a snažil se s personálem školy vyřešit svůj názor na vládní opatření. Jeho jednání vyřešila policie domluvou.

Text a foto: JS

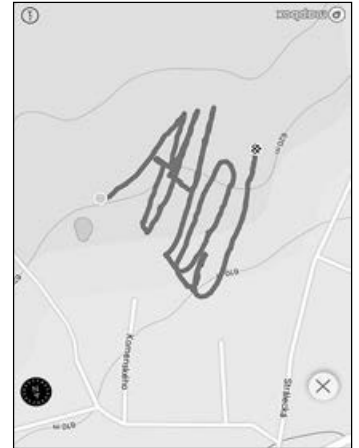
Základní škola vyhodnotila soutěž v GPS malování

Během března proběhla na naší škole soutěž v malování pomocí GPS. GPS je globální družicový polohový systém umožňující pomocí mobilního telefonu nebo jiného elektronického zařízení určit přesnou polohu na povrchu země, respektive ukázat dráhu chůze či jízdy.

Žáci tak měli jedinečnou možnost stát se terénními umělci. Princip GPS malování spočívá ve vykreslení jednotlivých tvarů či obrázků za pomoci mapové aplikace s podporou navigace. Pak jen stačí naplánovanou trasu projít či proběhnout a umělecké dílo je na světě. Jednotlivé trasy naši žáci volili v délce od několika set metrů až po více než deset kilometrů.

Výsledná díla byla následně umístěna na facebookových stránkách školy a všichni měli možnost vybrat ty nejpovedenější. Nejvíce se líbilo dílo pojmenované „Zvědavý pes“ od Pavla Šopíka z 6. A. Pavel se ukázal jako zarputilý umělec a soutěžních příspěvků zaslal hned několik. Jako druhá se umístila Leona Jurásková ze 7. A se svoji „Květinou“ a trojici nejzdařilejších pak uzavírá „Ptáček“ od Martina Vavříčka z 6. C.

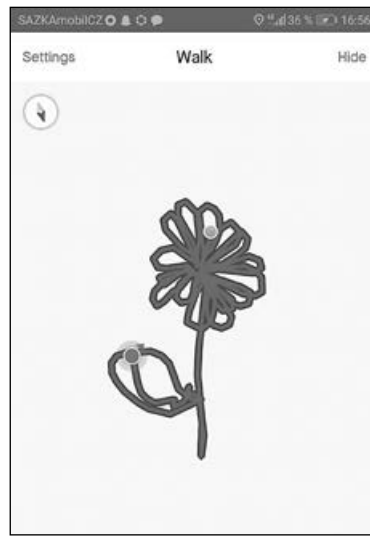
Chtěl bych poděkovat všem účastníkům za zaslání soutěžní díla, za jejich nadšení a projevenou uměleckou kreativitu. Zároveň jim děkuji, že projeví i v této nelehké době zájem a vytvořili něco netradičního a jedinečného.

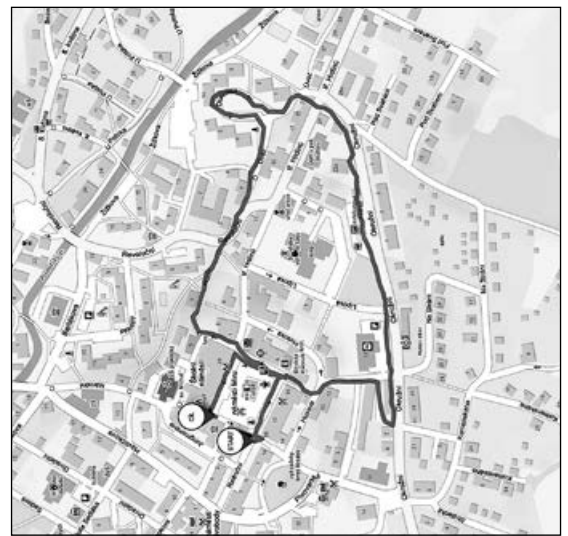
Ivo Hofer, ZŠ Rýmařov, Jelínkova 1 autor: Pavel Šopík

vítězná fotka 1: Zvědavý pes,
autor: Pavel Šopík, 6. A

vítězná fotka 2: Květina,
autor: Leona Jurásková, 7. A

vítězná fotka 3: Ptáček,
autor: Martin Vavříčka, 6. C

Zápis do mateřské školy proběhne bez přítomnosti dětí

Zápis dětí do Mateřské školy Rýmařov, Jelínkova 3, p. o., se bude konat v termínu od 3. do 7. května 2021. Vzhledem k přetrvávajícím mimořádným opatřením v souvislosti s pandemií koronaviru proběhne zápis bez přítomnosti dětí a zákonných zástupců.

Žádost o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání lze stáhnout z webových stránek mateřské školy www.msrymarov.cz, případně lze požádat na ředitelství o výtisk formuláře. Podat žádost o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání lze písemně nebo elektronicky následujícími způsoby:

- do datové schránky školy (ID dat. schránky: f2actsw),
- e-mailem s uznávaným elektronickým podpisem (nelze poslat pouze prostý e-mail),
- poštou – adresa: MŠ Jelínkova 3, 795 01 Rýmařov, k rukám ředitelky MŠ,
- vložením do poštovní schránky na ředitelství MŠ, Jelínkova 3, k rukám ředitelky MŠ.

Podmínkou přijetí dítěte do MŠ je podle § 50 zákona o ochraně veřejného zdraví splnění povinnosti podrobit se stanoveným pravidelným očkováním, nebo mít doklad, že je dítě proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Tato podmínka se netýká dítěte, které nastoupí k povinnému předškolnímu vzdělávání. Zákonný zástupce dokládá splnění této povinnosti potvrzením praktického dětského lékaře na žádosti o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání.

Další informace:

- K žádosti zákonný zástupce doloží kopii rodného listu dítěte.

- Pokud bylo dítě vyšetřeno ve školském poradenském zařízení (pedagogicko-psychologické poradně, speciálně pedagogickém centru), zákonný zástupce přikládá kopii doporučení.
- Má-li ředitelka mateřské školy pochybnosti o pravosti doložených dokladů, může si vyžádat po zákonných zástupcích jejich originál nebo ověřenou kopii.
- Povinnost plnit předškolní vzdělávání mají děti, které dosáhly do 31. 8. věku pěti let.

Zákonný zástupce může místo povinného předškolního vzdělávání v MŠ zvolit individuální vzdělávání. Dítě pak vzdělává doma sám, vzdělávat ho může i jiná osoba, příp. navštěvuje jiné zařízení, než je mateřská škola. Zákonný zástupce musí i přesto přihlásit dítě k zápisu k předškolnímu vzdělávání. V žádosti o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání vyplní individuální vzdělávání dítěte a předá ji ředitelce mateřské školy v době konání zápisu nebo nejpozději 31. května 2021, tj. 3 měsíce před počátkem školního roku.

Zákonným zástupcům dítěte bude e-mailem nebo SMS sděleno registrační číslo dítěte. Kladné výsledky přijímacího řízení (seznamy s registračními čísly) budou zveřejněny od 4. června 2021 na webových stránkách mateřské školy a u vstupu do budovy ředitelství MŠ, Jelínkova 3, po dobu 15 dnů ode dne vyvěšení, a tímto se považují za oznámené. Rozhodnutí o nepřijetí bude zákonným zástupcům doručeno poštovní zásilkou do vlastních rukou.

Kontaktní údaje:

Mateřská škola Rýmařov, Jelínkova 3, 795 01 Rýmařov

tel. 732 786 713

e-mail: reditelstvi@msrymarov.cz

webové stránky: www.msrymarov.cz

Božena Jarošová, ředitelka MŠ Rýmařov

Foto: archiv MŠ Rýmařov

Mateřská škola Velká Štáhle,
příspěvková organizace

Pořádá zápis do mateřské školy
od 3. května do 14. května 2021

Žádost o přijetí si můžete vyzvednout v MŠ
od 6.30 do 15.00 hod.

email: ms.velkastahle@seznam.cz
tel.: 775 286 087

ZUŠ je tu pro vás stále, prezenčně či distančně

Stejně jako všechny ostatní školy i naše ZUŠ byla v minulých měsících nucena přejít do režimu distančního vzdělávání, a prožít tak společně s našimi žáky dlouhé týdny, kdy byla naše komunikace omezena pouze na tu digitální.

V tyto dny tedy prožíváme velikou radost z toho, že alespoň někteří se již mohli vrátit do učeben a užít si luxus osobního setkání. A pro ty z nás, kteří jsme to štěstí zatím neměli, byl zase neuvěřitelně hezký pocit slyšet na dlouho tichých chodbách ZUŠ opět onen zvláštní

mix nejrůznějších hudebních nástrojů. Jako by se škola probudila z dlouhého zimního spánku.

Vy, kteří jste nás více sledovali, však víte, že život na ZUŠ se nezastavil ani neusnul. Přestože podmínky pro umělecké vzdělávání nebyly úplně optimální, nevzdali jsme to – ani my učitelé, ani naši žáci, ani jejich rodiče. Začali jsme hledat nové cesty a nové metody práce a věříme, že se nám to společně daří.

„Budete-li mít jakékoli dotazy, prosím, neváhejte kontaktovat paní učitelky a pány učitele, případně mě. Budete-li mít nějaký problém s rozvrhem hodin, s dojížděním, s čímkoli, prosím, ozvěte se taky – ještě jsem nepotkal problém, který bychom nemohli v klidu vyřešit. Moc se tedy těšíme prozatím na naše hudebníky a brzy, doufejme, i na všechny ostatní šikovné žáčky, kteří s námi vydrželi toto těžké období,“ doplňuje Jiří Taufer, ředitel naší školy.

V těchto dnech můžete v ulicích Rýmařova stále ještě vidět výstavu výtvarného oboru. Je umístěna na prázdných plakátovacích plochách a vy můžete pro své tělo vykonat mnoho dobrého – kromě pohybu na čerstvém vzduchu si dopřát také potěšení z krásných dětských prací.

Výstava bude v nejbližších dnech aktualizována a doplněna o ukázky z distanční výuky dalších oborů – tedy hudebního, tanečního a literárně-dramatického. Takže svoji plochu rozhodně nemíjejte bez povšimnutí!

V květnu pro vás chystáme další překvapení. V této době není úplně snadné něco plánovat, přesto se o to pokusíme. A věříme, že to bude opět zážitek a že uvidíte, že naše ZUŠ žije. A že prezenčně či distančně, stále jsme tu pro vás!

Martina Kohoutková
výtvarný obor ZUŠ Rýmařov

Foto: redakce

Zdravotnictví

V Břidličně vzniklo nové očkovací centrum

Sdružené zdravotnické zařízení Krnov ve spolupráci s Moravskoslezským krajem a společností AL INVEST Břidličná otevřelo v úterý 27. dubna nové očkovací centrum. Je umístěno v jedné z hal tohoto průmyslového podniku.

„Hlavním důvodem otevření očkovacího centra v Břidličně je zlepšení dostupnosti očkování pro obyvatele Bruntálska. Zájemci o očkování z indikovaných skupin se již mohou registrovat přes web minister-

stva zdravotnictví <https://registrace.mzcr.cz/>. Následně po registraci obdrží PIN 2, se kterým se klient přihlašuje na konkrétní místo, jež si vybral v prvním kroku dle volných termínů. K tomu slouží portál <https://reservatic.com/ockovani>,” sdělil ředitel SZZ Krnov MUDr. Ladislav Václavec, MBA.

Jiří Krušina

tiskový mluvčí SZZ Krnov

Navzdory koronavirové epidemii si Nemocnice AGEL Podhorská připomněla velikonoční tradice

Velikonoční atmosféra zavládla v Nemocnici AGEL Podhorská, a to navzdory stále řádící koronavirové epidemii. Klienti Sociální služby Podhorská v Rýmařově se v rámci ergoterapie pustili do výroby velikonočních dekorací, které pak zdobily jejich pokoje i společné prostory.

„Klienti Sociální služby Podhorská společně s personálem v rámci aktivizace s prvky ergoterapie i v rámci svého volného času malovali kraslice, pekli a zdobili perníčky, ale i vlastního velikonočního beránka, který rozzářil při oslavách Velikonoc jejich slavnostní tabuli,” popsala vedoucí Sociální služby Podhorská Bc. Miroslava Hořínková a doplnila, že velikonoční překvapení pro klienty přichystali také zaměstnanci stravovacího provozu. „Kromě snídaně v podobě mazance čekal každého klienta velikonoční perníček jako dezert po vydatném obědě,” dodala.

V rámci velikonočních oslav připravily sociální pracovnice spolu s klienty SSP příjemné posezení, kterého se zúčastnila také marketingová pracovnice Petra Žváčková, která všem zúčastněným předala dárky od vedení nemocnice – fotografické knížky *Bruntálsko z nebe* od nakladatelství CBS a další maličkosti pro potěšení. Součástí programu bylo i promítání videa, v němž se děti podělily o své znalosti velikonočních tradic a zvyků a pozdravily klienty. „Již o Vánocích jsme navázali spolupráci s dětmi z mateřských škol na Rýmařovsku, které pro klienty SSP vytvářely vánoční ozdoby. V propojování těchto dvou generací jsem chtěla pokračovat, proto vzniklo za spolupráce s rodiči toto video, které mělo potěšit a povzbudit klienty SSP,” říká Petra Žváčková.

3. května příjem pacientů a nově bude nabízet rehabilitační program pro postcovidové pacienty.

Foto a text: Mgr. Radka Miloševská
tisková mluvčí AGEL, a. s.

Zdravotníci Nemocnice AGEL Podhorská se stále naplno věnují péči o covid pozitivní pacienty. „Pacientům s covid-19 poskytujeme akutní lůžkovou péči na standardním oddělení a jednotce intenzivní péče, ale i následnou péči. Vzhledem k vývoji epidemiologické situace jsme restrukturalizovali náš lůžkový fond a vytvořili jsme třicetilůžkovou standardní a pětilůžkovou intenzivní covid jednotku a dále desetilůžkovou doléčovací postcovid

jednotku v rámci oddělení ošetrovatelské péče,” upřesnil předseda představenstva Nemocnice AGEL Podhorská Ing. Pavel Kameník. Dodal, že lůžkové rehabilitační oddělení v Rýmařově obnoví od

ZDRAVOTNÍ KLAUN

VIRTUÁLNÍ KLAUNIÁDY

VESELÁ ONLINE SETKÁNÍ SE ZDRAVOTNÍM KLAUNEM

Radostných 30 minut se Zdravotním klaunem
Zdarma pro všechny nemocné děti
Stačí jen internet a mobil nebo počítač

Rezervujte na
www.virtualniklauniady.cz

Středisko volného času

NABÍDKA LETNÍCH TÁBORŮ 2021 SVC

Středisko volného času

POBYTOVÉ

INDIÁNSKÉ LÉTO -POBYT PRO RODIČE A DĚTI (malé i velké)

26. 6. - 3. 7. 2021 - Zdobnice

HOROLEZECKÝ - NA KŘÍDLECH DRAKŮ

6. 7. - 10. 7. 2021 - Rabštejn

ZOMBÍCI A PŘÍŠERY ÚTOČÍ

19. 7. - 25. 7. 2021 - Pastviny

(URČENO POUZE PRO ČLENY LYŽAŘSKÉHO ODDÍLU)

PŘÍMĚSTSKÉ

CESTOU NECESTOU (12. 7. - 16. 7. 2021)

TÝDEN POZNÁNÍ (19. 7. - 23. 7. 2021)

FUN AND FITNESS WEEK IV (26. 7. - 30. 7. 2021)

OUTDOOROVÝ TÁBOR VII (2. 8. - 6. 8. 2021)

TANEČNÍ TÝDEN S ANNIYOU (9. 8. - 13. 8. 2021)

PRÁZDNINY V RÝMAŘOVĚ (9. 8. - 13. 8. 2021)

VESMÍRNÉ PUTOVÁNÍ ANEB CESTA ZA MIMOZEMŠŤANY
(16. 8. - 20. 8. 2021)

ZÁŽITKOVÝ TÝDEN (16. 8. - 20. 8. 2021)

MALÍŘSKÝ KURZ - SETKÁNÍ SE SLAVNÝMI MALÍŘI
(16. 8. - 20. 8. 2021)

LETNÍ SYMPOZIUM - SETKÁNÍ S KARLEM J. ERBENEM A JEHO KYTICÍ
(23. 8. - 27. 8. 2021)

podrobnější informace na

WWW.SVCRYMAROV.CZ

Policejní zápisník

Muž se zákazem řízení dvakrát přistížen za volantem

Policejní hlídka 14. dubna zastavila na Hornoměstské ulici v Rýmařově řidiče osobního vozidla značky SsangYong Korando a o den později je znovu kontrolovala na Opavské ulici. V evidenci přítom zjistila, že 36letý muž z Kroměřížska má rozhodnutím Městského úřadu Rýmařov a též Městského úřadu Otrokovice vysloven zákaz řízení

všech motorových vozidel až do května 2022. Při silniční kontrole se podezřelý muž podrobil orientační dechové zkoušce s negativním výsledkem, test na přítomnost omamných a psychotropních látek i lékařský odběr však podstoupit odmítl.

por. Bc. René Černohorský
Krajské ředitelství policie MSK, oddělení tisku

Společenská kronika

Blahopřejeme

jubilantům, kteří oslavili 80 let a více

Jarmila Čechová – Rýmařov	80 let	Elfrieda Heinischová – Rýmařov	85 let
Alžběta Prášilová – Rýmařov	80 let	Stanislav Smékal – Rýmařov	86 let
Vladimír Svoboda – Rýmařov	80 let	Růžena Kopečná – Rýmařov	86 let
Anna Doleželová – Rýmařov	80 let	Blanka Rozsivalová – Rýmařov	86 let
Anna Zajícová – Rýmařov	80 let	Amalie Kadlčíková – Janovice	86 let
Jindřiška Loučková – Rýmařov	80 let	Šarlota Kmentová – Rýmařov	86 let
Dieter Gux – Rýmařov	80 let	Jiřina Citovská – Rýmařov	86 let
Marie Červeňáková – Rýmařov	80 let	Marie Lašáková – Rýmařov	87 let
Přiška Zeťáková – Rýmařov	80 let	Jarmila Kubelková – Rýmařov	87 let
Libuše Vaníčková – Rýmařov	81 let	Otto Spitzer – Rýmařov	88 let
Marie Smetanová – Rýmařov	81 let	Libuša Večeřová – Rýmařov	88 let
Věra Štěpánková – Rýmařov	81 let	Marie Hrabínová – Rýmařov	89 let
Marie Šrutková – Rýmařov	81 let		
Jannis Liolias – Rýmařov	81 let		
Alena Chytrá – Janovice	81 let		
Štefan Furik – Rýmařov	82 let		
Jiří Kalabis – Rýmařov	83 let		
Josefa Tomešková – Rýmařov	83 let		
Květoslava Božková – Rýmařov	83 let		
Jiří Holý – Rýmařov	83 let		
Františka Tomanová – Rýmařov	84 let		
Božena Drlíková – Rýmařov	84 let		
Jozef Starchoň – Rýmařov	84 let		
Lydie Voráčová – Janovice	85 let		

24. dubna 2021 oslavila
paní Jarmila Opavská
50 let.

Do dalšího života přejeme hodně
zdraví, štěstí a spokojenosti.

*Manžel, děti, rodiče, sourozenci
a celá rodina*

Zlatá svatba

V sobotu 24. dubna 2021 oslavili
naši rodiče

Eva a Ivan Sovišovi
padesáté výročí svatby.

Z celého srdce gratulujeme
a děkujeme za vše,
co svým rozhodnutím
před padesáti lety způsobili!

Eva, Vít a Ivo s rodinami

Dne 17. dubna 2021 oslavili
50. výročí svatby
Marta a Jaroslav Hofmanovi
z Rýmařova.

Výročí svatby je oslavou lásky,
důvěry, sounáležitosti,
tolerance, houževnatosti a přátel-
ství, pokaždé však v jiném pořadí.
Gratulujeme vám ke zlaté svatbě
a přejeme vám i do budoucna vše
nejlepší a pevné zdraví.

Dcera s rodinou

Rozloučili jsme se

Margita Novotná – Rýmařov	1944	Ladislav Blahuš – Rýmařov	1934
Anna Fajnorová – Dolní Moravice	1925	Anna Sedláčková – Rýmařov	1941
Milan Axman – Rýmařov	1956	Stanislav Piterka – Rýmařov	1948
Aloisie Poláchová – Rýmařov	1930	Ludmila Suchánková – Rýmařov	1944
Ladislav Podhorský – Malá Štáhle	1949	Zlatica Strouhalová – Rýmařov	1936

Lubomír Konvičný – Rýmařov1958
 Vojtěch Šlesinger – Rýmařov1955
 Josef Číkl – Tvrdkov1947
 František Hamerka – Janovice1945

Marie Macháková – Rýmařov1948
 Božena Křemenáková – Dolní Moravice1938
 Milan Kincl – Skály1975

Evidence obyvatel MěÚ Rýmařov

Vzpomínka

*Odešla jediná na světě,
 jež nikdy nezradí,
 na ni nám zůstane nejhezčí vzpomínka,
 to byla nejdražší, to byla maminka.
 (J. Seifert)*

Dne 5. 5. 2021 jsme si připomněli 9. smutné výročí, kdy nás navždy opustila milovaná maminka, sestra, teta a švagrová,
paní Marcela Petrošová z Rýmařova.

S láskou v srdci vzpomíná dcera Markéta a ostatní členové rodiny.

Městské muzeum a Galerie Octopus

Rýmařovské památky mají svého průvodce

PŘEKRAČUJEME HRANICE
 PRZEKROČUJEME HRANICE
 2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
 EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
 EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

V rámci česko-polského projektu „Za zážitky našich regionů“, který je spolufinancován z Fondu mikroprojektů Euroregionu Praděd a městem Rýmařovem, vydalo Městské muzeum Rýmařov spolu s Rýmařovskem vůbec prvního kapesního průvodce rýmařovskými památkami. V těchto jarních dnech tak s ním můžete zamířit do ulic našeho města a objevovat nepoznané.

rozhovoru tohoto měsíčníku.

Třetí publikace je sice mnohem skromnější a drobnější, přesto rovněž nese své prvenství – jde o vůbec prvního kapesního *Průvodce památkami Rýmařova*, který místním obyvatelům a tuzemským i zahraničním návštěvníkům představí to nejcennější z hmotného kulturního dědictví města. Na sto čtyřiceti stranách autor publikace

V posledních měsících vyšlo v Rýmařově hned několik významných publikací. Ke konci loňského roku to byla obrazová publikace Tomáše Lašáka *Rýmařov v proměnách času*, zaměřená na srovnání dobových vyobrazení ulic a zástavby města na nejstarších kresbách, vedutách, malbách, pohlednicích a fotografiích se současnou podobou zachycenou digitálním fotoaparátem. Publikace vyšla za laskavé finanční podpory Ministerstva kultury ČR a města Rýmařova, které z důvodu velkého zájmu o knihu finančně podpořilo také její dotisk.

Nejvýznamnější událostí letošního roku je bezesporu vydání výsledků celoživotního bádání rýmařovského historika, archeologa, pedagoga a zakladatele městského muzea Mgr. Jiřího Karla *Rýmařov v dějinách*, jež má podobu monumentální monografie o tisíci stranách formátu A4. O knize, jež se bude prodávat v Informačním centru při Městském muzeu Rýmařov hned, jakmile Vláda ČR umožní znovuootevření informačních center, hovoří autor v úvodním

Michal Vyhliďal představuje 59 nejhodnotnějších architektonických a sochařských památek, které stojí za objevení. Připomenuty jsou také bohužel již zaniklé realizace, např. kostel sv. Josefa na náměstí Svobody či klášterní kaple františkánek na Sokolovské ulici. Návštěvník města se prostřednictvím stručných hesel ve třech jazycích dozví o historii té či oné památky a přímo na místě porovná původní stav zachycený na dobových pohlednicích či fotografiích se současností. K nalezení památky slouží orientační mapa se zanesenými body a seznamem přesných GPS souřadnic.

Všechny zmíněné publikace budou k dispozici v informačním centru při muzeu.

*Text a foto: Michal Vyhliďal
 Městské muzeum Rýmařov*

Přírůstek do sbírek Duben: Kronika Alfrédovy chaty

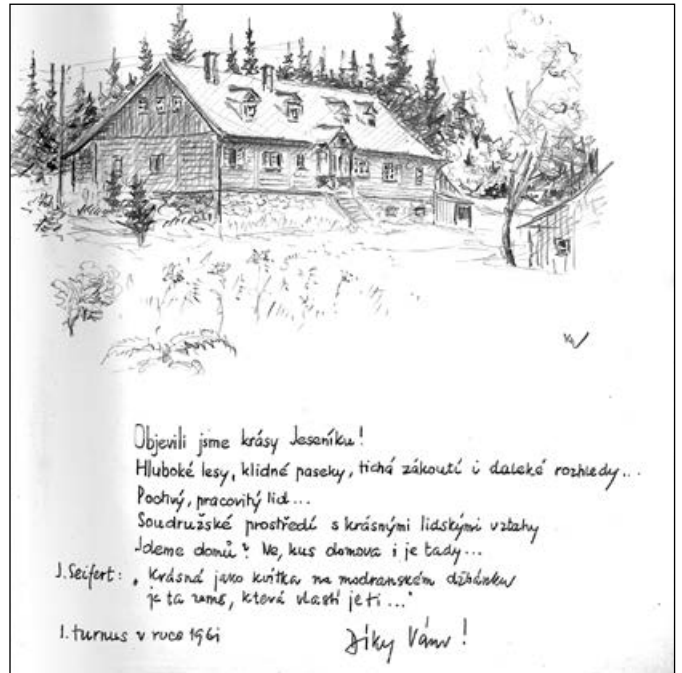
Městské muzeum Rýmařov získalo v dubnu do své sbírky cenný dar od paní Lucie Camfrlové, kterým je Kronika cestovního ruchu na Alfrédově chatě.

Populární turistická zastávka, dnes bohužel již neexistující, kterou Alfrédova chata (Alfredshütte), či jen Alfrédka, bezesporu byla, vznikla koncem 19. století, zřejmě mezi roky 1884–1890. V roce 1884 se totiž hrabě Karel Alfred Harrach, který chatu založil a po němž byla pojmenována, ujal správy janovického panství. Postavena byla v místě již tehdy frekventované turistické trasy. Nachází se nedaleko vrcholu Jelenky (1 214 m n. m.), nepříliš vzdáleného od Jeleního hřbetu na hlavním hřebeni Hrubého Jeseníku. Poblíž se nacházejí vrcholy Ostružné a Soukenné či Ztracené a Medvědí kameny. Alfrédka nabízela unaveným turistům skromné občerstvení a také poměrně laciné ubytování, jehož cena se koncem 19. století pohybovala kolem 90 haléřů.

Chata v průběhu 20. století několikrát vyhořela. Poprvé se tak stalo 9. února 1914. Naše kronika je však spjata s požárem, který v chatě vypuknul v zimě 1962 kvůli neopatrnému vynášení žhavého popela. Zda se nacházela *Kronika cestovního ruchu na Alfrédově chatě*, jak zní její název, v době požáru přímo v Alfrédce, či zda již byla mimo, není jasné. Nejstarší záznam uvnitř kroniky, kterou zřídila komise cestovního ruchu okresu Rýmařov 9. února 1960, pochází z 22. července téhož roku. Poslední příspěvek je datován na 6. březen 1962.

Záznamy uvnitř kroniky jsou různé. Jde o vzkazy návštěvníků chaty, nejčastěji pochopitelně v češtině, ale i dva ve slovenštině a dokonce dva v němčině. Vzkazy jsou psány formou vyprávění toho, co turisté v Jeseníkách zažili, různých básní či jen podpisů těch, kteří Alfrédovu chatu v té době navštívili. Takřka všechny texty jsou doplněny ilustracemi s motivem chaty a Jeseníků. V jednom případě je do kroniky vlepena i černobílá fotografie Alfrédky.

Kronika je cenným dokladem o turistické činnosti na chatě a v jejím okolí, byť jen za krátké období. Turistická chata byla obnovena roku

1971 zásluhou TJ Kovohutě Břidličná. Pořetí během své existence vyhořela v noci z 24. na 25. března 2002 a doposud nebyla obnovena.

Mgr. Tomáš Lašák

Městské muzeum Rýmařov

Foto: archiv Městského muzea Rýmařov

(Zdroje: *Kronika cestovního ruchu na Alfrédově chatě*; Gába, Zdeněk – Možný, Petr. *Horské chaty v Jeseníkách na starých pohlednicích a fotografiích*. Stýty, 2017; Karel, Jiří. *Stará Ves a Ždárský Potok v dějinách Moravy*. Stará Ves, 2011.)

Městské muzeum Rýmařov a Galerie Octopus

DUCH HMOTY

Kolektivní výstava vybraných autorů

různé přístupy
v sochařské
tvorbě autorů
4.5.-30.6.2021

vernisáž 5. 6. 2021 v 16 hodin
Podmínky akce se budou řídit aktuálními nařízeními vlády ČR
Sledujte www.muzeumrymarov.cz a facebook @muzeumrymarov

MĚSTSKÉ MUZEUM RÝMAŘOV – GALERIE PRANÝŘ

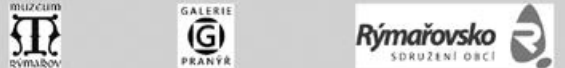
RÝMAŘOVSKO ŠKOLOU POVINNÉ

NA HISTORICKÝCH FOTOGRAFIÍCH A POHLEDNICÍCH Z LET 1900–1945

4. 5. – 4. 7. 2021

www.muzeumrymarov.cz – facebook @muzeumrymarov

LETNÍ SEZÓNA 2021

květen – září

**externí expozice v budově
HEDVA ČESKÝ BROKÁT, s.r.o.**

květen, červen, září
út + čt + so
9:00–12:00, 13:00–16:00

červenec, srpen
út + st + čt + pá + so
9:00–12:00, 13:00–17:00
80 Kč (základní), 40 Kč (snížené)

KAPLE V LIPKÁCH
(květen na objednání: 739 915 679, 554 212 381)
út + čt + so
9:00–12:00, 13:00–17:00
40 Kč (základní), 20 Kč (snížené)

PROHLÍDKY MĚSTA
červen – září
středa 10:00, 14:00
30 Kč (základní), 20 Kč (snížené)

OTEVÍRACÍ DOBA SE BUDE ŘÍDIT AKTUÁLNÍMI NAŘÍZENÍMI VLÁDY ČR.

více na:
tel.: 554 212 381, 554 254 382
e-mail: icko@inforymarov.cz, muzeum@inforymarov.cz
www.muzeumrymarov.cz, inforymarov.cz
facebook: @muzeumrymarov, @inforymarov

Městské muzeum Rýmařov a Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu
vás zvou na výstavu do kaple V Lipkách v Rýmařově

V CHRÁMOVÉ KRÁSE

O rýmařovské kapli V Lipkách
a opolském kostele sv. Kateřiny Alexandrijské

Termín vernisáže bude upřesněn
Doba trvání výstavy: 28. 5. – 30. 9. 2021

Otevírací doba se bude řídit aktuálními nařízeními vlády ČR.

Standardní otevírací doba:
květen pouze na objednání: 739 915 679, 554 212 381
červen – září
úterý, čtvrtek, sobota
9.00–12.00, 13.00–17.00

[www: www.muzeumrymarov.cz](http://www.muzeumrymarov.cz), inforymarov.cz
facebook: @muzeumrymarov, @inforymarov

Projekt „Kulturní dědictví“ je spolufinancován z fondu mikroprojektů Euroregion Praděd a městem Rýmařovem.

FOND MIKROPROJEKTŮ

Městské muzeum Rýmařov – Hedva Český Brokát
vás zvou na

MIMOŘÁDNÉ KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY

Expozicemi textilu provádějí
divadelníci v dobových kostýmech
Prohlídka provozu tkalcovny
Prohlídka výstavy krojů 25. 5. - 30. 9. 2021

květen: 12. 5., 26. 5. on-line přenos facebook @muzeumrymarov
červen: 9. 6., 23. 6.
červenec: 14. 7., 21. 7.
srpen: 11. 8., 25. 8.
září: 8. 9., 29. 9.

**vždy v 10.00
a ve 14.30**

vstupné:
100 Kč (základní)
50 Kč (snížené: děti do 15 let, studenti, senioři)

Otevírací doba se bude řídit aktuálními nařízeními vlády ČR
Nutná rezervace na tel. 554 212 381 či e-mailu icko@inforymarov.cz

Běžná otevírací doba:
květen, červen, září: út, čt, so 9.00–12.00, 13.00–16.00
červenec, srpen: út, st, čt, pá, so 9.00–12.00, 13.00–17.00

Externí expozice Městského muzea Rýmařov
budova HEDVA ČESKÝ BROKÁT, s. r. o.
Opavská 463/23, 795 01 Rýmařov

www.muzeumrymarov.cz | www.inforymarov.cz | www.hedva-fashion.cz | www.technotrasa.cz

Městské muzeum Rýmařov, Hedva Český Brokát
a Občanské sdružení Stránské
vás zvou na sobotní

TEXTILNĚ-ŘEMESLNÝ WORKSHOP VLADIMÍRY KŘENKOVÉ

květen: 22. 5. on-line přenos facebook @muzeumrymarov
červen: 19. 6.
červenec: 24. 7.
srpen: 21. 8.
září: 18. 9.

**vždy od 10.00
do 16.00**

Otevírací doba a podmínky se budou řídit aktuálními nařízeními vlády ČR

Běžná otevírací doba:
květen, červen, září: út, čt, so 9.00–12.00, 13.00–16.00
červenec, srpen: út, st, čt, pá, so 9.00–12.00, 13.00–17.00

Externí expozice Městského muzea Rýmařov
budova HEDVA ČESKÝ BROKÁT, s. r. o.
Opavská 463/23, 795 01 Rýmařov

www.muzeumrymarov.cz | www.inforymarov.cz
www.hedva-fashion.cz | www.technotrasa.cz | www.stranske.websnadno.cz

Městské muzeum Rýmařov – Hedva Český Brokát a Romana Habartová
vás zvou na výstavu

ZA PŮVABEM LIDOVÝCH KROJŮ

Podoby tradičního oděvu a jeho proměny v průběhu času
Půcta rukodělným tvůrcům
Autorky ROMANY HABARTOVÉ

25. 5. - 30. 9. 2021
**Termín vernisáže a přednášky
bude upřesněn**

Otevírací doba se bude řídit aktuálními nařízeními vlády ČR

Běžná otevírací doba:
květen, červen, září: út, čt, so 9.00–12.00, 13.00–16.00
červenec, srpen: út, st, čt, pá, so 9.00–12.00, 13.00–17.00

Externí expozice Městského muzea Rýmařov
budova HEDVA ČESKÝ BROKÁT, s. r. o.
Opavská 463/23, 795 01 Rýmařov

www.muzeumrymarov.cz | www.inforymarov.cz | www.hedva-fashion.cz | www.technotrasa.cz

MĚSTSKÉ MUZEUM RÝMAŘOV – VITRÍNA VE FOYER

sbírkové předměty
Z MUZEJNÍHO DEPOZITÁŘE
na téma

Lékařství a zdravotnictví

4/5 – 30/6/2021

www.muzeumrymarov.cz – [facebook@muzeumrymarov](https://www.facebook.com/muzeumrymarov)

Informační centrum Rýmařov

Na e-kole po Jeseníkách

FOND MIKROPROJEKTŮ

V poslední době se mezi turisty stala velmi žádanou „vychytávka“ v podobě elektrokol. V rámci projektu Moravskoslezského kraje „E-kolo pro kraj“ mohlo informační centrum v Rýmařově pořídit další čtyři nová elektrokola, a to i s nabíjecí stanicí.

Moravskoslezský kraj nám k možnosti půjčování elektrokol ve velké míře přispěl již několikrát. Projekt je nevýdělečný, zájemce zaplatí pouze servisní poplatky. Informace o cenách půjčovného a pravidla půjčky lze zjistit na webových stránkách www.informarov.cz nebo telefonicky. V IC Rýmařov je nyní k dispozici sedm elektrokol (z toho jedno městské) s jednoduchým ovládním a dojezdem až 120 km, dále servisovaná tracková kola (2 dámská, 2 pánská) a od letoška navíc crossová a horská kola (2 dámská, 2 pánská), všechna se základním vybavením. Další dvě elektrokola budou pořízena z Fondu mikroprojektů Euroregionu Praděd v rámci projektu „Spolupráce bez hranic“.

Pomoc přijde vhod

Nejste zrovna zdatný cyklista nebo vás omezuje zdravotní stav? Elektrokolo jistě uvítáte v situaci, kdy si vyberete hůře přístupné místo nebo náročnější výstup, třeba až na nejvyšší vrchol majestátních Jeseníků. Vyjeďte po jednom z jedenácti E-bike friendly okruhů, které připravil Euroregion Praděd. Na každé trase najdete několik míst k zapůjčení i nabíjení elektrokol, občerstvení a také spoustu tipů k návštěvě zajímavých lokalit. Hlavním smyslem je pomoci zlepšit dostupnost turistických cílů v regionu.

Tipy na výlety v mikroregionu Rýmařovska – je z čeho vybírat

Předně vás zveme na návštěvu Městského muzea Rýmařov, do galerií Pranýř a Octopus. Můžete ale navštívit další krásná místa a zajímavé památky v okolí, např. kapli V Lipkách, muzeum Turistických známek, zámek Janovice, kemp Indiana v Janovicích, Pradědovu galerii v Jiřikově, hrad Sovinec, arboretum u Paseky, nádherné Rešovské vodopády nebo Křížovou cestu v Rudě, vyhlídkovou věž v Nové Vsi, lázně v Karlově Studánce s léčivými prameny či mechová jezírka na Rejvízu.

Dominantou Jeseníků je hora Praděd (1 491 m)

Spousta rodáků ji má přímo u nosu, a přesto ji mnoho z nich ještě nenavštívilo. Můžete se také projet pod hřebenem Jeseníků a zdatnější mohou zamířit až na Červenohorské sedlo. Avšak pozor na cestě

zpět, kopce jsou prudké a dolů se to raz dva pěkně rozjede. Je dobré mít v pořádku brzdy a být ve střehu a opatrný.

Famózní podívanou nabízí přečerpávací elektrárna Dlouhé stráně. Můžete z ní pozorovat rozmanitost krajiny, kochat se výhledy a využít inline okruh na jejím vrcholu. Čerstvý horský vzduch ještě nikomu neublížil.

Láká vás relax u vody? Doporučujeme vodní nádrž Slezskou Hartu. Můžete se projet na loďce, půjčit si šlapadlo nebo strávit čas plavbou na výletní lodi. Každoročně se zde pořádají závody dračích lodí.

Libujete si v netradičnosti? Můžete si užít adrenalin na horském kole, v zatačkách, skocích či přejezdu po lávkách. V našem kraji jsou dostupná i trailcentra a bikeparky, nejbližší je ve Skiareálu Kopřivná v Malé Morávě. Nebo můžete zamířit do Vrbna pod Pradědem a zařadit si na bobové dráze.

S elektroky je vše jednodušší a zábavnější, umožní vám poznat mnohem víc. Nudit se určitě nebudete. Rodáci z Rýmařova to tu milují a věřte, že s láskou se budete vracet i vy.

Foto a text: Iva Kyjáková

Městská knihovna Rýmařov

Citát: Pro mnohé lidi je jenom jediný lék – katastrofa.

Christian Morgenstern

(Nejen) literární výročí

1. 5. Svátek práce – výročí boje amerického proletariátu v roce 1886, slaví se od roku 1890 1. 5. 1881 nar. Pierre Teilhard de Chardin, francouzský filosof, teolog a paleontolog (zemř. 10. 4. 1955) – 140. výročí narození 3. 5. Mezinárodní den svobody tisku – poprvé uspořádán roku 1991 z iniciativy sdružení Reportéři bez hranic	3. 5. 1991 zemř. Jerzy Kosinski, americký spisovatel polského původu (nar. 14. 6. 1933) – 30. výročí úmrtí 5. 5. Významný den ČR – výročí Květnového povstání pražského lidu roku 1945 6. 5. 1871 nar. Christian Morgenstern, německý básník a překladatel (zemř. 31. 3. 1914) – 150. výročí narození

7. 5. 1861 nar. **Rabindranáth Thákur**, bengálský spisovatel, skladatel a filosof, nositel Nobelovy ceny za literaturu (zemř. 7. 8. 1941) – 160. výročí narození
8. 5. **Státní svátek ČR – Den vítězství, výročí kapitulace Německa v roce 1945**
8. 5. **Mezinárodní den Červeného kříže – výročí narození Henriho Dunanta, zakladatele Červeného kříže**
9. 5. **Den Evropy – výročí návrhu Roberta Schumana na založení Evropského společenství uhlí a oceli z roku 1950**
14. 5. 1931 zemř. **Viktor Dyk**, spisovatel a publicista (nar. 31. 12. 1877) – 90. výročí úmrtí
15. 5. 1891 nar. **Michail Afanasjevič Bulgakov**, ruský spisovatel a publicista (zemř. 10. 3. 1940) – 130. výročí narození
18. 5. 1911 zemř. **Gustav Mahler**, rakouský skladatel (nar. 7. 7. 1860) – 110. výročí úmrtí
18. 5. 1981 zemř. **William Saroyan**, americký spisovatel (nar. 31. 8. 1908) – 40. výročí úmrtí
21. 5. 1471 nar. **Albrecht Dürer**, německý výtvarník (zemř. 6. 4. 1528) – 550. výročí narození
22. 5. 1921 nar. **Gustav Brom**, vl. jm. G. Frkal, skladatel a kapelník (zemř. 25. 9. 1995) – 100. výročí narození
25. 5. 1681 zemř. **Pedro Calderón de la Barca**, španělský dramatik (nar. 17. 1. 1600) – 340. výročí úmrtí
28. 5. 1931 nar. **Milan Nápravník**, spisovatel a výtvarník (zemř. 27. 10. 2017) – 90. výročí narození
29. 5. 1951 zemř. **Josef Bohuslav Foerster**, skladatel, malíř a spisovatel (nar. 30. 12. 1859) – 70. výročí úmrtí
- 31. 5. Světový den bez tabáku – vyhlásila Světová zdravotnická organizace (WHO) od roku 1987**

Od pondělí 12. dubna má knihovna opět otevřeno

Částečné rozvolnění protiepidemických opatření, které vláda vyhlásila s platností od pondělí 12. dubna, se dotklo i provozu knihoven. Čtenáři už nejsou odkázáni jen na dálkové objednávky knih a výdejová okénka, za dodržení hygienických pravidel mohou půjčovny navštívit osobně.

Od pondělí 12. dubna je Městská knihovna Rýmařov všem čtenářům přístupná v obvyklou otevírací dobu od 8:30 do 11:30 a od 12:30 do 17:00, v pátek do 16:00. Zájmcům je k dispozici nejen půjčovna knih pro děti a pro dospělé, ale i čítárna s denním tiskem a časopisy k vypůjčení. Veřejný internet zatím plně zpřístupnit nelze, protože

podle aktuálních nařízení se smí čtenáři v knihovně zdržovat jen „po nezbytně nutnou dobu“. Kopírování, tisk nebo skenování dokumentů v knihovně jsou v odůvodněných případech možné.

Návštěvníci knihovny samozřejmě musí dodržovat platná hygienická pravidla, zejména použít dezinfekci na ruce u vstupu do půjčoven, nosit respirátor zakrývající nos i ústa a dodržovat odstup minimálně 2 metry od ostatních návštěvníků.

Zdenka Přikrylová
Městská knihovna Rýmařov

Soutěžící hledali literaturu na ulici

Soutěž městské knihovny pro Březen – měsíc čtenářů s názvem Literatura na ulici skončila. Do poznávání českých spisovatelů podle úryvků z jejich děl a fotografování ulic Rýmařova, jež nesou jejich jména, se zapojilo dvanáct účastníků. Všichni odhalili všech sedm autorů a poslali nám fotografie všech sedmi ulic. Nyní už můžeme prozradit, že šlo o ulice 1. Vrchlického, 2. Máchovu, 4. Nerudovu, 5. Čapkovu, 6. Bezručovu a 7. Havlíčkovu. Soutěžící jejich jména museli poznat podle úryvků z děl *Noc na Karlštejně*, *Labyrint světa a ráj srdce*, *Máj*, *Povídky malostranské*, *Povídání o pejskovi a kočičce*, *Slezské písně* a *Křest svatého Vladimíra*.

Ve všech případech šlo o ikonická díla českých literárních veličanů, avšak ukázky z nich nepatřily pokaždé k notoricky známým a jejich identifikace vyžadovala trochu pátrání. Dovolili jsme si také odkázat k ulici Čapkově prostřednictvím díla Josefa Čapka, ni-

Ulice Nerudova, foto: A. Jurášová

koli jeho bratra Karla, jehož jméno ulice explicitně nesla po válce. Umožnilo nám to rozšířit výběr typů ukázek a k historické veselohře, romantické, satirické i sociálně angažované poezii, realistické povídce a alegorickému románu připojit moderní pohádku pro děti, reprezentovanou navíc vizuální ukázkou.

Odhalit autora každé ukázky, najít příslušnou ulici ve městě, udělat si procházku, ulici vyfotit a poslat nám snímek se správnou nápovědou, a to sedmkrát za sebou, vyžadovalo určité úsilí, které velmi oceňujeme. Proto jsme se rozhodli slíbenou knihu *Rýmařov v proměnách času* věnovat všem dvanácti soutěžícím a k tomu navíc nového *Průvodce památkami Rýmařova*. Děkujeme Městskému muzeu Rýmařov za poskytnutí obou publikací do naší soutěže.

Zdenka Přikrylová
Městská knihovna Rýmařov

Ulice Vrchlického, foto: I. Hofírková

Čtenářská výzva

Rýmařovská knihovna se opět zapojila do Čtenářské výzvy, kterou pořádá web Databazeknih.cz. Smyslem výzvy je objevovat knihy hrou. Stačí přečíst dvacet knižních titulů podle dvaceti pokynů. Ty

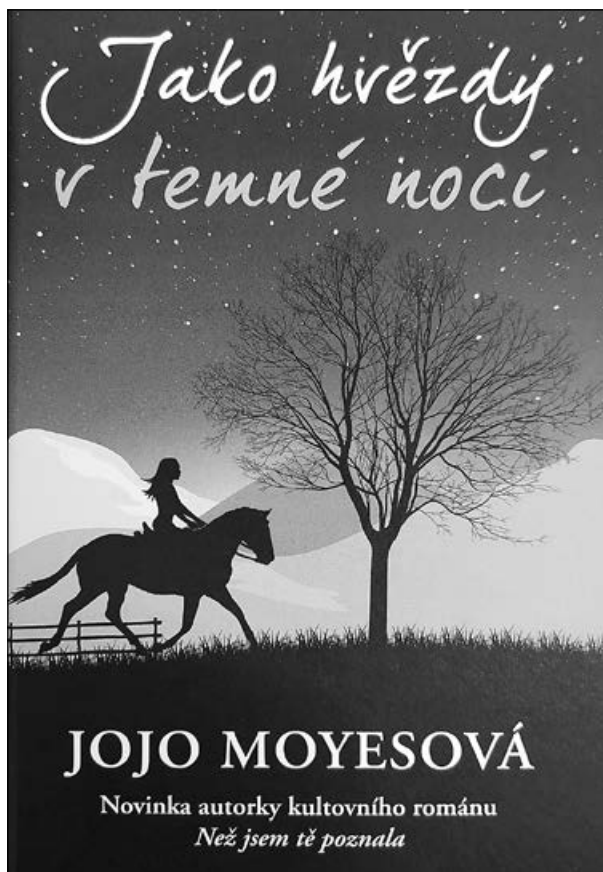
najdete na webu Databazeknih.cz, na našem Facebooku a webových stránkách knihovnamarov.cz.

Kniha, jejíž hlavní hrdina pracuje se zvířaty Jojo Moyesová: Jako hvězdy v temné noci

Píše se rok 1937, ženy v Americe běžně nechodí do zaměstnání a starají se pouze o děti a domácnost. Ale to se teď změní.

Alice Wrightová, rodilá Angličanka, nedávno uzavřela sňatek s pohledným Američanem Bennettem Van Clevem a stěhuje se do jeho rodného města v Kentucky. Doufá, že se v novém místě bude cítit svobodněji než v upjaté Anglii. To se jí bohužel nespíná, poměry na americkém venkově jsou podobně konzervativní.

Jakmile se naskytne možnost ucházet se o práci dobrovolnice v pojiždné knihovně, neváhá. Projekt určený jen pro ženy vede Margery O'Hareová. Koňská knihovna rozváží knihy po Appalačských horách a pomáhá tak šířit literaturu a vzdělanost. Pět odvážných žen riskuje své životy, cestuje nebezpečnou krajinou a ukazuje místním lidem, že ženy jakékoliv národnosti či barvy pleti si dokáží poradit s každou překážkou. Čas ukáže, na koho si člověk musí dávat pozor a kdo jsou jeho praví přátelé.

Alici se do tváří vehnala červeň. Chtěla říct kdepak, je mi dobře, ale v ústech jí vyschlo a slova z nich nechtěla ven.

Na okamžik se jí pozorně zadíval do tváře a pak se pomaličku vydal k policím nalevo ode dveří. Přelétl po nich očima a pak spokojeně kývl, když našel, co hledal. Vzal z police knihu a donesl ji Alici. „Ona je taková trochu zvláštní, ale mně se líbí ten její zápal. Jednu dobu mi bývalo hodně těžko a některé z nich... no, hodně mi pomohly.“ Vzal ze stolu útržek papíru, založil jím stránku, kterou hledal, a podal knihu Alici. „No, možná že vám se líbit nebudou. Poezie je hodně osobní záležitost. Jenom mě napadlo...“ Kopl do uvolněného hřebíku v podlaze. Pak k ní konečně zvedl oči. „No... už vás nebudu rušit...“ A pak, jako by to považoval za svou povinnost, dodal: „... paní Van Cleveová.“

Nevěděla, co říct. Došel ke dveřím a zvedl ruku v neobratném pozdravném gestu. Z oblečení mu byl cítit kouř ze dřeva.

„Pane Guislere? ... Frede?“

„Ano?“

Stála jako ochromená. Náhle ji prostoupila touha se mu svěřit. Povědět mu o těch nocích, kdy měla pocit, že se jí nitrem šíří prázdnota, že dosud z ničeho, co se jí v životě přihodilo, jí nebylo u srdce tak těžko, že si připadá tak ztracená, jako by udělala obrovskou chybu, kterou už není možné napravit. Chtěla mu říct, že se děsí dnů, kdy nepracuje, protože má často pocit, že kromě kopců, koní a knih už nemá vůbec nic.

„Děkuju.“ Polkla. „Myslím za ta jablčka.“

Na půl vteřinky se odmlčel, než odpověděl: „Rádo se stalo.“

Dveře se za ním tiše zavřely a pak se jeho kroky ozvaly na cestě k jeho domu. V půli cesty se zastavily a ona seděla úplně nehybně a čekala, aniž vlastně věděla na co, a pak kroky pokračovaly dál, až se úplně ztratily.

Alice se podívala na malou knížečku básní a otevřela ji.

Amy Lowellová: Jako hvězdy v temné noci

(MOYESOVÁ, Jojo. *Jako hvězdy v temné noci*. Přel. Lucie Mikolajková. 1. vyd. Praha: Euromedia Group, a. s., 2020, s. 158–159.)

Světově proslulá autorka kultovního románu *Než jsem tě poznala* si získala oblibu mezi čtenáři po celém světě, za své další prózy *Zakázané ovoce* a *Poslední dopis od tvé lásky* dostala cenu Romantic Novel of the Year Award. V nové knize vypráví příběh inspirovaný skutečnými událostmi z doby velké hospodářské krize v Americe. Zachycuje fenomén „koňských knihoven“, který v letech 1933 až 1943 podporoval gramotnost obyvatel chudého amerického venkova, pomáhal zvyšovat zaměstnanost a také pozvolnou emancipaci žen.

Jaroslava Adámková
Městská knihovna Rýmařov

Další tipy na knihy, jejichž hlavní hrdina pracuje se zvířaty:

Betty MacDonaldová: Vejce a já
Jojo Moyesová: Krasojezdkyně
James Herriot: To by se zvěrolékaři stát nemělo
J. K. Rowlingová: Fantastická zvířata a kde je najít
Maja Lunde: Historie včel
Gillian Hicková: Veterinářka

Jodi Picoultová: Čas odejít
Filip Rožek: Gump – pes, který naučil lidi žít
Paulo Coelho: Alchymista
Joy Adamsonová: Příběh Ivce Elsy
Nicholas Evans: Zařikávač koní
Gerard Durrell: O mé rodině a jiné zvířené

Podpořte vydání knihy

Vykořenění

Debutová kniha rodáka z Jeseníků.

Thrillerový příběh o možné blízké budoucnosti ze Sudet. Kniha o Němcích a Čechách, o chudobě, o hledání sebe sama a vytyčování zón, kam mají někteří vstup zakázán.

Bez vaší pomoci to nevyjde!
Předprodej knihy začíná 4. 8. 2021 v 9.00
<http://bit.ly/KupVykokoreneni>

Městská knihovna Rýmařov nově na Instagramu!

MEKRYMAROV

Čtenářská výzva 2021

Chcete objevit zábavnou formou **nové a zajímavé knihy**?
Chcete čelit výzvě? Přečtěte **20 knih podle 20 daných témat**.

1. Kniha z lékařského prostředí	11. Kniha, kterou po přečtení někomu darujete
2. Kniha obsahující ilustrace	12. Kniha, jejíž děj se odehrává na vesnici
3. Kniha, která je vyprávěna retrospektivně	13. Kniha, jejíž název se skládá z 21 písmen
4. Kniha, ve které se objevují nadpřirozené postavy	14. Kniha s pruhovanou obálkou
5. Kniha vydaná před sto a více lety	15. Kniha, jejíž název je i jménem hlavní postavy
6. Kniha, která je (byla) v některé zemi zakázána	16. Kniha do 15. místa v některém žebříčku na Databázi knih
7. Kniha, která má v názvu část lidského těla	17. Kniha poprvé vydaná v roce 2021
8. Kniha, ve které hraje důležitou roli dopis	18. Kniha z prostředí, ve kterém bych se nechtěl(a) ocitnout
9. Kniha, kterou jste objevili díky Databázi knih	19. Kniha, která má na obálce srdce
10. Kniha o známé české osobnosti	20. Kniha, jejíž hlavní hrdina pracuje se zvířaty

Databazeknih.cz®
...Váš knižní svět

www.ctenarskavyzva.cz

Čtenářská výzva pro děti školní rok 2020/2021

1. Kniha od britského spisovatele
2. Kniha o přírodě
3. Kniha, která má na obálce zvíře
4. Kniha, ve které se řeší záhada
5. Kniha o přátelství
6. Kniha, jejíž autorkou je žena
7. Strašidelná kniha
8. Kniha od tvého oblíbeného spisovatele
9. Kniha s otázkou v názvu
10. Dobrodružný román
11. Kniha, jejíž děj se odehrává v cizích krajích
12. Kniha, která má v názvu 3 slova
13. Kniha s fantasy námětem
14. Kniha, na jejíž obálce je žlutá barva
15. Kniha, o které mluvila paní učitelka

Rozhovor

Rodák z Jeseníků připravuje k vydání knižní prvotinu

Jednatřicetiletý spisovatel Ivo Skopal se narodil v Bruntále a vyrůstal ve Městě Albrechticích. V současnosti žije v Brně, kam odešel na vysokou školskou studia. Absolvent politologie na Masarykově univerzitě pokračuje ve studiu filosofie na své alma mater a současně pracuje jako IT analytik. Do rodiště v česko-polském pohraničí se však stále vrací. Do malého města v někdejších Sudetech situoval i děj

svého prozaického debutu *Vykořenění*, který právě připravuje k vydání v nakladatelství Pointa (Albatros Media).

Přicházejí Vánoce a sněh pokrývá malé sudetské město v česko-polském přihraničí. Lidé se připravují na další svátky v kruhu svých nejbližších. Ale jako by i štiplavý pach kouře ve vzduchu naznačoval, že letos je cosi jinak. Do města z Německa přijíždí Julia rozprášit popel své babičky vyhnané z pohraničí po válce. Její setkání s Tomášem utíkajícím před svou jinakostí bude pro oba osudné. Stejně jako jejich střet s knězem, který si na přípravě Vánoc dal náležitě záležet. Příběh přináší pohled do (možné) blízké budoucnosti, kde se stejně jako před desítkami let vytvářejí zóny, kam mají někteří vstup zakázán. Vypráví o útěku člověka před sebou samotným a démonech skrytých pod bílým sněhem.

V anotaci připravované knihy mě zaujal motiv sněhu, který leccos zakryje. Řekla bych, že je pro bývalé Sudety výstřední. Co pro vás znamenají zasněžené Jeseníky?

Zasněžené Jeseníky jsem si vybral jednoduše proto, že je mám rád. Hory jsou nádherné, jejich divočina a rozlehlost nám pomáhají dobít energii, najít sebe sama v těžkých chvílích života či si třeba při sportu odpočinout od problémů. Období zimy a Vánoc jsem pro knihu vybral záměrně. Bílá něžnost sněhu může působit dojmem klidu a pokoje, ale realita je často jiná. Sněh skrývá nedokonalosti a pozůstatky bolestné historie našeho kraje, stejně jako pomáhá lépe snášet nelehké období před Vánoci, plné stresu a nevyřčeného očekávání. Když se však počasí změní, přijde obleva a s ní mlhy a sychravo, realita vystoupí na povrch. Ať už v našich životech, nebo v krajině Sudet.

Příběh vaší prvotiny se odehrává v „malém městě v česko-polském přihraničí“. Má v románu nějaké jméno a předobraz – poznáme ho, nebo je to bezejmenné městečko symbolizující všechna ta skutečná?

Místo v románu žádné konkrétní jméno nemá, i když předobrazem mu je město, ve kterém jsem žil až do začátku svých studií na vysoké škole. Jsem přesvědčen o tom, že každý autor při psaní se chce nechtě inspirovat prostředím, které zná. Ať jsou to místa, kde vyrůstal, studoval či potkal první lásku. Místo, kde se příběh odehrává, by mohlo být kdekoli v horské krajině Sudet. Ale jelikož pocházím z Města Albrechtic, některá místa v příběhu mohou být inspirována právě tímto městem na hranicích Česka a Polska.

Knihla vznikala více než dva roky, ale jistě se ve vás rodila už dřív. Co bylo prvním impulsem, momentem, kdy jste si řekl: Ted' začnu psát?

Zhoršující se situace v Polsku co se týče práv žen a sexuálních menšin – respektive moment, kdy jsem to začal víc vnímat. Nedokážu určit přesně okamžik, ve kterém mě to napadlo, to bych lhal. Bylo to nahromaděné potřeby dát průchod některým věcem, které se mi honily hlavou a které jsem nijak nedokázal ventilovat. Jde o témata chudoby našeho regionu, viny, lehce manipulovatelné nenávisti – ale i lásky a odpuštění (ať v rámci rodiny, nebo národů).

Posilování ortodoxních náboženských a nacionalistických tendencí ve společnosti sledujeme v Polsku, ale i v Maďarsku či na Sloven-

sku. Mají podle vás „šanci“ zesílit i v Česku?

To je velmi důležitá otázka, kterou je prochnut celý příběh. Souvisí podle mě totiž se samotným problémem vykořenění, chudoby a nenávisti. Určitě to není problém pouze ortodoxně pojmávaného křesťanství – může se týkat jakéhokoli náboženství. Jde o prolnutí všech těchto prvků. Jsem přesvědčen o tom, že nenávist vůči komukoli, vůči jakékoli skupině obyvatel, je špatná. Pokud ji trpíme, může se v ekonomicky těžkých časech stát, že schopný politik frustraci lidí zneužije ve svůj prospěch – a nasměruje ji, vůči komukoli bude zrovna potřebovat. V Česku nejsme tak nábožensky založení a také nacionalistické tendence jsou dle mého v naší zemi slabší, než můžeme vidět na východ od nás. Neměli bychom se však nechat ukolébat současným stavem. Lidé v nouzi, kam je dohnala exekuce či životní strasti, mohou slyšet na líbivá hesla populistů, demagogů či nenávistná hesla ortodoxních částí kteréhokoli náboženství.

Titul Vykořenění podle vašich slov odkazuje k životnímu pocitu vaší generace, ale charakterizuje vlastně celou poválečnou populaci dosídlenců pohraničí. Myslíte si, že se pocit vykořeněnosti dědí? Nezakorenily už generace těch, kteří se zde narodili po válce?

Určitě by bylo zjednodušující říkat, že všichni v Sudetech se cítí vykořenění, podobně jako někteří z hrdinů v mé knize. Mnoho obcí a měst v těchto přihraničních regionech vzkvétá, narodilo se zde již několik generací lidí, kteří si k místu vytvořili stejné pouto jako lidé ve vnitrozemí. Na druhou stranu si myslím, že u části společnosti je vykořeněnost stále patrná a dědí se z generace na generaci, což je umocněno také postupnou změnou hospodaření ve venkovských a horských oblastech či odcházením lidí do větších měst.

Jak se podle vás vyvíjí vztah mezi současnými obyvateli pohraničí a původními, vysídlenými starousedlíky? Směřuje ke smíření a pochopení, možná odpuštění, nebo je stále spíš plný nedůvěry a pěstované averze?

Nechci moc zabředávat do politiky, ale viděli jsme v kampani před první přímou volbou prezidenta, že téma vysídlení je u nás stále velmi živé. Na druhou stranu existují úžasné projekty a snahy o diskusi a sblížení, jedním z nich je například Pout' smíření, při níž se lidé vydávají stejnou cestou, kterou museli jít vyhnání Němci z Brna směrem k Vídni. V rámci této akce se ovšem lidé symbolicky vydávají z jihu do Brna. To je jeden příklad za všechny. Podle mě jsou tyto snahy o smíření nedostatečné – jak jsme ve zmiňované kampani mohli vidět. Někteří lidé (a já jich znám ze svého okolí mnoho) stále vidí historii příliš černobíle – tak, jak propaganda za komunismu a často také výuka dějepisu historii vykreslila. Tedy že všichni Němci (a pouze oni) byli příčinou holocaustu a druhé světové války, tečka. Už se však méně mluví o těch Němcích, kteří proti nacismu bojovali či byli pro své názory nacisty zavražděni. Problematika války je stále citlivá a často se o ní bojíme otevřeně bavit – jelikož nalezneme kostlivce, kteří do našeho černobílého vidění historie nezapadají.

Odkud jste čerpal znalosti o historickém vývoji našeho regionu? Inspirovali jste se i osudy konkrétních lidí, respektive jejich vyprávěním?

Velkou část mého studia na vysoké škole tvořily moderní evropské dějiny. Zároveň velmi rád čtu knihy o historii a o válečných a poválečných událostech. Seznámil jsem se tak s mnoha osudy a příběhy, kterými jsem nesporně inspirován, jelikož díky nim vím, co všechno jsou lidé schopni v hraničních situacích udělat – ať už jde o jakoukoli národnost. Abych však odpověděl na otázku – žádnými konkrétními osudy jsem se neinspiroval.

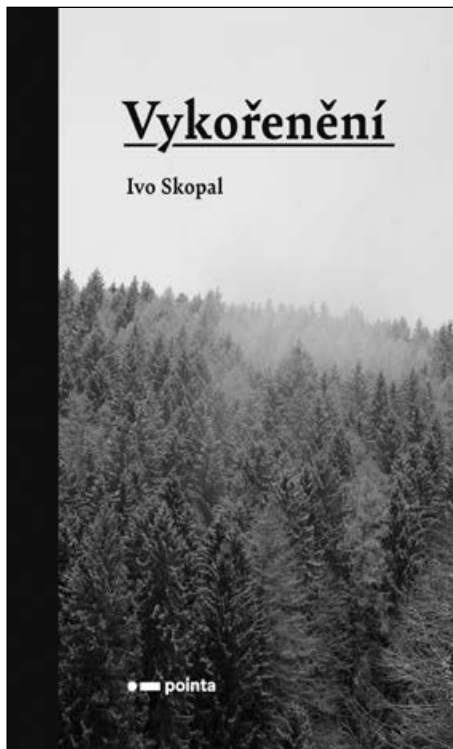
Knihla je téměř hotová, tedy napsaná. Co ještě zbývá k tomu, aby vyšla a mohli jsme si ji přečíst?

Poslední týdny jsme s grafickou pracovali na obálce, kterou jsme úspěšně dokončili. Kniha tak už bude i pro předprodej mít téměř

hmatatelnou podobu. Dále připravuji ukázkou textu, aby měl čtenář představu. No, a pokud bude předprodej úspěšný, čekají mne redakční práce a korektury. Poté přijde na řadu sazba, kdy spolu se sazečkou vytvoříme finální podobu knihy tak, jak ji dostane do rukou čtenář po vytištění na podzim tohoto roku. V mezidobí budu pracovat na odměnách, které si předplatitelé za svou podporu vybrali. Pak už zbývá jen ten šťastný moment, kdy se na knihu všichni společně poprvé podíváme, a bude rozeslána čtenářům.

Pro debutanta asi není snadné vydat knihu – vy jste se rozhodl získat prostředky pro vydání z předprodeje. Můžete popsat, jak bude kampaň probíhat a co mohou předplatitelé získat?

Vydání knihy pomocí předprodeje je pro neznámého spisovatele často jedinou cestou. Nese to s sebou značnou nejistotu a nutnost zapojení autora, aby knihu dostal do povědomí ještě před samotným vydáním. Součástí mé kampaně je oslovování institucí, které by mohla má kniha zaujmout, jsem

aktivní na sociálních sítích a velkou měrou mě podporují mí známí, přátelé a rodina. Nakonec ale o samotném vydání knihy rozhodnou sami čtenáři – zda jim téma bude připadat natolik zajímavé, aby knihu podpořili. Za to si mohou jako odměnu zvolit mnou vlastnoručně vyráběné záložky do knihy či náramky, hrnky s podšálky z ruční dílny mé kamarádky a mnoho jiných věcí, které budu představovat v rámci kampaně. Samozřejmostí je i možnost osobního předání v některém z krajských měst Moravy a Slezska či přímo v Sudetech. Více detailů se zájemci dozví v průběhu kampaně. Ta se spustí v úterý 4. května v 9:00 na stránkách <http://bit.ly/KupVykořeneni> a poběží 30 dní. Po tuto dobu budou mít čtenáři možnost vydání knihy podpořit. Předem všem děkuji za podporu a přeji, ať se jim kniha líbí.

Děkuji za rozhovor a rovněž přeji, ať se vydání knihy podaří a budeme se moci setkat v knihovně při autorském čtení.

Zdenka Přikrylová
Městská knihovna Rýmařov
Foto: archiv Iva Skopala

Z okolních měst a obcí

Horní Město buduje novou čistírnu odpadních vod

V Horním Městě pokračují se stavbou nové čistírny odpadních vod (ČOV). Stávající ČOV už byla zastaralá, nevyhovovala technologickým standardům a překračovala povolené limity. Proto bylo třeba staré technologie vybudované v letech 1991 až 1998 nahradit modernějšími.

S přípravou akce na rekonstrukci stávající ČOV začalo v roce 2016 minulý zastupitelstvo obce, které bylo úspěšné s žádostí o dotaci Moravskoslezského kraje na zpracování projektové dokumentace, nechalo zpracovat projektovou dokumentaci, územní rozhodnutí, stavební povolení a získalo dotaci od Státního fondu životního prostředí ČR na realizaci akce. V rámci rekonstrukce je navržena výstavba nové ČOV, výtlačných řadů a přípojovací kanalizace dvou čerpacích stanic a 70 metrů přípojek (14 kusů přípojek na kanalizační řad). Rekonstrukce bude prováděna postupně za provozu stávajících technologií.

V první fázi bude provedena výstavba nové čistírny a čerpací stanice 1, která bude vybudována místo druhé čistírny, čerpací stanice 2, 70 metrů přípojek a po výstavbě části kanalizace a výtlačných řadů bude kanalizace obce přepojena na novou čistírnu a obě čerpací stanice. Teprve potom dojde k demolicí obou stávajících čistíren,“ vysvětlila postup prací Lenka Holešová, starostka Horního Města.

Stávající čistírny jsou majetkem obce, přičemž provoz a údržbu zajišťuje VaK Bruntál. Dle podmínek dotace není možné, aby obec provozovala novou ČOV sama, a proto bude nutné po ročním zkušebním provozu soutěžit nového provozovatele. V souladu s požadavky řádného hospodáře je ze zákona potřeba na období udržitelnosti 10 let vytvořit plán financování obnovy vodovodů nebo kanalizací a z toho vyplývá, že cena stočného se bude v Horním Městě z těchto důvodů navyšovat.

„Zastupitelstvo obce rozhodlo připojit na novou ČOV všechny doposud nepřipojené nemovitosti a podpoří občany tím, že zaplatí projektovou dokumentaci na zbudování kanalizačních přípojek, zajistí vydání územního souhlasu, popř. stavebního povolení, a na vlastní náklady vybuduje připojení na hlavní kanalizační řad a část přípojky po revizní domovní šachtu,“ sdělila Lenka Holešová.

Stavba za téměř 30 milionů by měla být hotová v září tohoto roku. Projekt je spolufinancován dotací zhruba 13,5 milionů korun ze Státního fondu životního prostředí ČR na základě rozhodnutí ministra životního prostředí a částkou 3 miliony korun z Programu na podporu financování akcí s podporou EU z rozpočtu Moravskoslezského kraje.

JS

Foto: archiv obce Horní Město

Břidličná slaví úspěch v přírodovědné soutěži

Letošní online kolo Přírodovědné korespondenční soutěže, kterou pravidelně vyhlašuje Středisko volného času Jeseník společně s Lesy ČR, je již uzavřeno a vyhodnoceno. „Zúčastnilo se ho sice jen 96

soutěžících, ale v této divné době jsme moc rádi i za ně,“ uvedla Ing. Jana Hálová, vedoucí Střediska ekologické výchovy SVČ DUHA Jeseník.

I já jsem moc ráda, že se do soutěže zapojila také naše žákyně. Díky tomu v ní ani letos nechybělo zastoupení ZŠ Břidličná, přesněji přírodovědného a chovatelského kroužku SK ASK ČR Břidličná.

V kategorii II, určené žákům 4.–5. tříd, bylo vyhlášeno téma DVA-CET OSM KORUN, na první pohled zvláštní zadání přírodovědné soutěže. Úkolem bylo sestavit z písmen tématu co největší počet názvů živočichů a samozřejmě je výtvarně ztvárnit. Petra Volková, žákyně 4. třídy, se úkolu nepolekala. Velmi jí gratuluji k prvnímu místu a musím prozradit, že se jí v tomto pololetí první místa opravdu drží! V prvním ročníku Mezinárodní chovatelské soutěže o pohár princezny Sophie získala 1. místo v odbornosti Exotické ptactvo. Má tak naštěpno k účasti v republikovém kole chovatelské olympiády.

Foto a text: Mgr. Květa Děrdová
vedoucí kroužku

Organizace a spolky

V Harrachově vznikla adrenalinová stezka pro horská kola

Harrachovský trail, jak je nazývána nová adrenalinová stezka pro cyklisty, vybudoval vlastními silami student ostravské stavební průmyslovky. Stezka se pro nadšence a milovníky sjíždění kopců na kole otvírá 30. dubna.

Stezka v kopcích a lesích nad Harrachovem je určena pro horská kola. Trasa je vhodná pro pokročilé a zkušené cyklisty, kteří zvládnou technickou jízdu v terénu. V prostoru Harrachovského trailu není k dispozici zázemí, aby se zachoval koncept nekomerčního projektu. Jeho autor Kvido Klawe se v Rýmařově narodil, dva roky zde žil a nyní sem pravidelně jezdí trávit víkendy a prázdniny. „Sny jsou hnacím motorem k odhodlání pustit se do nových věcí. Těmi to začíná. Hledáním nových možností se otevírají cesty do neznáma. Když procházíte lesem, honí se hlavou myšlenky jako voda v potoce. Když mě napadlo vzít svůj bike za chalupu na kopec, uviděl jsem cestu ke svému snu,“ prozradil zrod svého nápadu Kvido.

Celý projekt musel být samozřejmě úředně legalizován. Vlastníkem pozemků je město Rýmařov a Kvido Klawe se stal provozovatelem trailu. „Když jsem se začal zajímat o proces stavby trailu, ukázalo se, že je to cesta pro nezalce stejně neprostopupná jako les, do kterého jsem vložil své ambice. Zkušenosti v oboru tvrdí, že když se překoná tento krok, je to dál už pohádka. Město se ale k mému záměru postavilo přátelsky. Když jsem získal povolení, zpočátku jsem ani nevěřil, že se první krok splnil,“ popsal autor stezky svou cestu přes úřady.

Většinu fyzické práce na trailu provedl sám, když se na začátku března 2020 s příchodem pandemie přesunul na delší dobu na chalupu

v Harrachově. To mu umožnilo téměř každodenní práci až do konce léta. „Význačování trasy zabralo asi nejvíce času, dost jsem se v tomto směru zapotil. I díky tomu se původní představa několikrát přetrasovávala. Doteď mám na trailu místa, nad kterými bude potřeba ještě pouvažovat,“ uvedl mladý stavitel.

Kvido za svůj projekt Harrachovský trail získal prestižní Cenu věvody z Edinburghu. Tuto cenu založil před více než 60 lety princ Philip, manžel britské královny Alžběty II. Jde o vzdělávací program všestranného rozvoje (DOFE), do nějž se může zapojit každý mladý člověk mezi 13–24 lety.

„Nemůžu říct, že to bylo jednoduché, ale povedlo se. Takový malý zážrak. Na počátku se ozývaly názory, že nemám dost prostředků a zkušeností a že je to šilenství. Jak se ale někdy ukáže, jsou věci, u kterých stačí pár lidí sdílejících prostě nadšení pro konkrétní myšlenku. V tu chvíli se začnou dít věci, začne nové dobrodružství,“ uzavřel Kvido Klawe.

Ten, kdo bude chtít stezku navštívit, potřebuje průvodce, aby byl zachován koncept komunitního projektu. Žadoucí je počet návštěvníků omezit, proto se zájemci o trail musí přidat ke komunitě a teprve pak mohou zjistit přesnou polohu stezky. Kvido Klawe vyzývá všechny, aby respektovali tento systém a pravidla. Při jejich porušení by mohlo dojít ke zrušení stezky. Členy komunity lze kontaktovat přes e-mail harrachovsky@post.cz nebo na Instagramu: harrachovsky_trail.

JS

Foto: Dana Kotrlová

Zdroje: Provozní řád Harrachovského trailu, facebookové stránky Střední průmyslové stavební školy Ostrava

Akce Uklid'me Rýmařov byla úspěšná

K celorepublikové akci Uklid'me Česko se každoročně přidává i Rýmařov. Organizace se letos opět ujal Slávek Ondra. Bylo nutné zajistit, aby se lidé neshromažďovali, a tak vznikla tři stanoviště. Na každém z nich bylo v určitý čas možné vyzvednout pytel a vyrazit uklízet.

Akce pořádaná spolkem Uklid'me Česko proběhla v Rýmařově 27. března a zhruba dvacítce dobrovolníků se podařilo nasbírat 50 velkých pytlů, 17 pneumatik a dvě křesla. O plné pytle se v den akce Uklid'me Rýmařov postaraly Městské služby Rýmařov.

Na facebookových stránkách Uklid'me svět – Uklid'me Rýmařov se objevovaly dotazy typu, jaký má smysl uklízet po lidech, kteří dělají nepořádek. „Právě chodit a uklízet po druhých je ten systém. V dnešní době je každý rád, že si může vyjít ven za jakýmkoliv účelem. Takže když se odpad bude z přírody sbírat pravidelně, třeba dvakrát ročně, tak už se z toho stane rutina a všichni budeme šťastní,“ vypořádal se s otázkou Slávek Ondra.

Úklidové akce v různé dny pořádali také místní skauti nebo rybářský kroužek. Do akce Uklid'me Jeseníky, která probíhala během Velikonoce, se na 14 místech zapojila téměř padesátka dobrovolníků. Samostatně, po vzoru této celorepublikové akce, také vyrážely uklízet rodiny s vlastními pytli. V Dobřečově vyrazili rovnou s velkým vozíkem. Někteří lidé dokonce odpadky přímo třídili, a třeba plechovky tak neputovaly do směsného odpadu, ale do červených popelnic.

JS

Foto a zdroje: FB stránka Uklid'me svět – Uklid'me Rýmařov, FB stránka obce Horní Město

Velikonoční hra přilákala děti do Stránského

Ve dnech velikonočních svátků připravila Nedělní škola řemesel ve Stránském aktivitu pro děti i jejich rodiče. Nenápadně vzdělávací hra Za jehňátka na farmu provedla návštěvníky celým areálem. Nejenže se děti něco naučily, ale bylo i na co koukat. V uplynulých dnech se zde narodilo 62 jehňátek, a přestože jich je většina v „ovčí školce“ v Rýmařově, zůstalo jich i ve Stránském dost.

„Jsem moc ráda, že i v tomto náročném covidovém období na naši farmu lidé nezapomněli, našli si sem cestu a užili si připravenou hru. Všem děkujeme za podporu,“ sdělila Vladimíra Křenková. Děti i rodiče jsou lační po podobných aktivitách, kterých je v posledním roce velmi málo. Návštěvníci farmy tak provětrali své ratolesti jiným způsobem než prostým chozením po loukách nebo městě. Někteří zase přišli proto, aby dobrovolným příspěvkem do kasičky pomohli farmářům s výdaji na krmení a veterinární péči o zdejší zvířata.

Po celém venkovním areálu farmy bylo připraveno pět stanovišť, u nichž byl umístěn košík s keramickými ovečkami. Ty znázorňovaly zatoulaná jehňátka a děti je měly najít a přinést zpět do stáje. Druhým úkolem bylo vyplnit pracovní listy. Děti a jejich rodiče čekali počítání, přemýšlení, čím se ovce krmí, nebo správné pojmenování samce, samice a mláďete různých druhů hospodářských zvířat. „Někteří návštěvníci váhali nad samičí ovce. Pokud ovce ještě nerodila,

Stránské z.s.
pořádá

VÍTÁNÍ MLÁĎAT

8. - 9. května
od 10 do 16 hodin

v Nedělní škole řemesel ve Stránském.
Přijďte přivítat do života všechna mláďata,
která se letos na farmě narodila.

- Tradiční vítání mláďat •
- Farmářské soutěžení •
- Pohybová hra - „Hod' se do kondice“ •
- Občerstvení připraveno •

Po celý víkend od 10 do 16 hodin je areál přístupný pouze jediným vchodem z označeného parkoviště na louce za farmou.
Průběh akce se bude řídit platnými pokyny nařízenými vládou.
Vstupné dobrovolné (jako vždy).
Těšíme se na Vás

www.stranske.websnadno.cz

tak se jí říká jehnice. V případě, že ano, je to bahnice,“ vysvětlila rozdíl Vladimíra Křenkova.

Stádo valašských ovcí, o které manželé Křenkovi se synem na farmě pečují, pomáhá udržovat nedostupné lokality, chráněná území a rezervace. Mimo ovce zde mohli o velikonočních svátcích lidé vidět i poníky, kteří v sezóně pomáhají krajinně pasením pod Petrovými kameny. A také kobyly Primu, která zde tráví zasloužený důchod, a krávy Boženku, Valentýnu a Andělkou.

Plánování v dnešní době je spíš loterie než jistota, přesto se můžete těšit na tradiční akci Vítání mláďat. Ta proběhne 8. a 9. května v čase od 10 do 16 hodin, aby se návštěvníci rozptýlili po celém prostoru areálu i v časovém rozmezí a dodržela se tak všechna bezpečnostní hygienická opatření. Těšit se můžete na tradiční vítání a pojmenování mláďat, farmářské soutěžení a pohybovou hru „Hod' se do kondice“. Vstupné bude jako vždy dobrovolné.

JS

Foto: Jana Křenková

BENEFIČNÍ SBÍRKA

Veškeré vybrané prostředky budou výhradně použity na restaurování oltářního obrazu v kostele sv. Jana Křtitele v Ryžovišti od malíře Antonína Richtera, který působil ve významné výtvarné dílně barokního malíře Jana Kryštofa Handkeho. A na restaurování oltářních polychromovaných barokních plastik (soch).

Transparentní účet:
2701960388/2010
Fio banka

Více informací na:
<https://farnost-ryzoviste.webnode.cz/>

Hope House pořádá sbírku na záchranu oltářního obrazu v Ryžovišti

Hope House, z. s., ve spolupráci s Římskokatolickou farností Ryžoviště realizuje benefiční sbírku za účelem záchranu oltářního obrazu od barokního malíře Antonína Richtera, který působil ve výtvarné dílně významného malíře 18. století Jana Kryštofa Handkeho. Obraz je značně poškozen a je potřeba odborného zásahu, který si vyžádá náklady ve

výši zhruba 400 tisíc korun. Peníze do sbírky je možné poslat na transparentní účet, který lze najít na internetových stránkách farnost-ryzoviste.webnode.cz.

David Kadeřábek
Předseda spolku Hope House, z. s.

Moravskoslezský kraj informuje

Lesní zvěř přebíhající cesty v kraji zastaví chytrý pachový plot

O polovinu se snížil počet srážek s lesní zvěří na vybraných cestách Moravskoslezského kraje. Mohou za to „chytré“ pachové ohradníky, které na nejrizikovějších úsecích nechala instalovat Správa silnic Moravskoslezského kraje (SSMSK).

Pachové ohradníky nové generace se proto postupně objeví i na dalších místech v regionu. Pomohou předcházet mnohdy tragickým dopravním nehodám způsobeným přebíhající zvěří.

„Bouráčka se srnou, jelenem nebo divočkám děsí každého řidiče. Pomáchané plechy jsou to nejmenší. Pod koly aut ročně skončí desetitisíce zvířat, která často dlouho trpí, než uhynou. A často jsou při těchto nehodách zraněni i řidiči a ostatní cestující. Tomu se snažíme zabránit,“ uvedl první náměstek moravskoslezského hejtmána odpovědný za chytrá řešení Jakub Unucka.

Předejít srážkám se zvěří na silnicích už nějakou dobu pomáhají ploty, podchody nebo nadchody pro zvěř. Jsou ale drahé a dokážou zastavit zvěř jen na jednom místě, nezabrání jí přeběhnout silnici v jiné části.

„Jsme chytrý kraj, a tak používáme chytrá řešení. A našli jsme ho i tentokrát – pachové ohradníky nové generace. Princip této technologie spočívá v tom, že se kolem rizikových úseků silnic instalují sloupky s pachovou látkou přirozeného predátora zvěře v biologicky rozloži-

teľné pění. Vytvoří se tak pachový plot, který zvířata nenásilně nasměruje jinam. Každý sloupek má integrovaný čip s GPS pozicí, a tak je pro správce komunikace velmi jednoduché sledovat, zda je pachová látka skutečně aktivní a zda je sloupek na svém místě,“ popsal Jakub Unucka.

U pachových ohradníků existuje několik druhů technologických řešení. Správa silnic Moravskoslezského kraje proto v roce 2019 vyhodnotovala ve výběrovém řízení, které z dostupných řešení je nevhodnější. Nakonec zvítězily pachové ohradníky firmy SEPO.

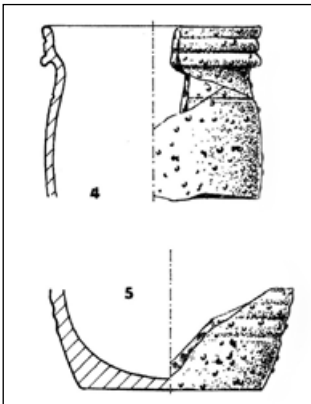
Ve spolupráci s Policií ČR vytipovala SSMSK úseky, na kterých nejčastěji docházelo ke srážkám s lesní zvěří. Na sedmi z nich pak vloni technologii SEPO vyzkoušela. Výsledek? Po roce testovacího provozu nehodovost způsobená srážkou se zvěří klesla o 54 procent. *„Vzhledem k těmto výsledkům, kdy za mnohonásobně nižší náklady a bez zásahů do krajiny chráníme životy lidí i zvířat a zabráňujeme škodám na majetku, budeme pachové ohradníky postupně instalovat i na dalších úsecích silnic, které spravujeme,*“ slíbil ředitel SSMSK Tomáš Böhme.

Mgr. Nikola Birklenová
tisková mluvčí, odbor kancelář hejtmána kraje

Z historie

Vzácná a unikátní keramika a jiné nálezy z archeologických lokalit Rýmařovska

6. Evropským hitem byly po dvě stě let loštické poháry

1. Zlomky loštických pohárů (Hrádek, 2. polovina 15. stol.)

2. Loštický pohár ze sbírek našeho muzea (Mohelnice, konec 14.–15. stol.)

1406. Kvetoucí opevněné sídliště, dosud zvané důstojným názvem civitas (město), děsivě zchudlo a získalo nevábný přídomek oppidum (městečko). Kdysi boháči a nyní hladoví chudši překonávali strasti života jen s největším vypětím, nuceni zbavit se všeho cenného a vystačit s nejlacinějším, co si mohli dovolit. Zmizelo sklo, nádoby z kaolinitických jííl, polévaná keramika... Mezi nedostížné patřilo logicky nové a neobyčejně drahé zboží z Mohelnicka, zatím jednoduché kameninové loštické poháry. Město muselo po tragédii husitských válek urazit dlouhou cestu k ztracenému a bohužel již nikdy nedostíženému cíli. Teprve v klidných dobách Ladislava Pohrobka a Jiřího z Poděbrad do roku 1468 se konečně objevují i v Rýmařově stopy nečetných zlomků loštických pohárů (obr. 1/4, 5).

V různých obdobích a druhé půli 13. stol. se zvláště do hmoty šedé či hnědé keramiky Mohelnicka začaly přidávat tuhové granule a nejméně od půle 14. stol. se ve středomoravské keramice objevuje jemně drcený grafit z místních ložisek u Svinova, Masnice a na Kozím vrchu. Ložisko znali a bohatě užívali již Keltové, kteří však vytěžili

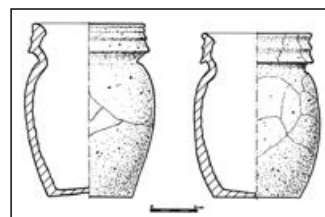
Patrně nejzávažnějším důvodem poměrně pozdního a zřídka výskytu fragmentů loštických pohárů, významného evropského keramického hitu, byla ve středověkém Rýmařově nešťastná shoda okolností. Když už se roku 1402 nachýlily ke konci osudné války mezi moravskými markrabaty, zdálo se, že je hrůzná doba krvavých střetů u konce a město ji přestálo zchudlé, leč nezničené. Nedařilo se zbavit zemi lapků, co se křivě vydávali za spojence vězněného vůdce Prokopa Lucemburského. Místo blahodárného míru dál svévolně ohrožovali svobodu pocestných i statky příznivců staršího markraběte Jošta, aniž by vynechali alespoň své bývalé spojence. Na jaře 1405 se podařilo Joštovi, dříve Prokopovu protivníkovi a nyní zachránci, otevřít mladšímu bratru dveře jeho bratislavské cely. Oba dědici markraběcí koruny se spojili, aby konečně nastolili mír a zbavili zemi zemských škůdců. V červenci a nejdříve snad na počátku srpna stejného roku vytáhla zemská hotovost proti zástavnímu držiteli rabštejnského panství Pročkovi z Vildberka. Oblehli s Rabštejnem i rýmařovský městský hrad (Hrádek). Vojáci Petra Plumlovského pevnost dobyli, vydrancovali a zapálili. Ostrý západní vítr přenesl plameny do ulic města. Lehlo popelem a ocitlo se před úplným zánikem, jak svědčí dvě Joštova privilegia z ledna

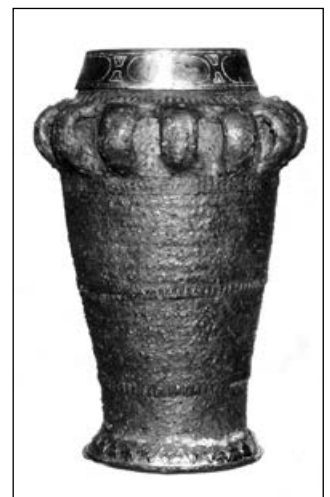
3a. Loštické hrnce (podle Z. Měřínského, Hrádek, 1390–1420)

horní vrstvu kvalitnějšího čistšího grafitu, takže středověcí toufaři byli nuceni kopat ve větší hloubce, kde však ubýlo kvality a zbyla tuha znečištěná dalšími nerosty. Především šlo o oxidy a hydroxidy železa, něco albitu, plagioklasu, amfibolu, ba i ojedinělé pyropy a řadu jiných příměsí. Zatímco světlé a šedé keramice ještě stačilo při pálení 800 °C, hrnčiči užívali v oxidačních pecích se čtyřmi vzduchovacími otvory mnohem vyššího stupně výpalu, dosahovali žáru až kolem 1 200 °C. Šlo tedy o dokonalou kameninu. Vznikly nádoby se slinutým povrchem připomínajícím glazuru různých odstínů hnědé barvy až po skvělou tmavší hnědofialovou (obr. 4). Zatímco hmota při nižším stupni výpalu nereagovala nebo jen málo (3b), při vyšším zaplnila povrch sta menších i větších puchýřků, lesklých bublinek (obr. 3a; obr. 3b; obr. 11a–b) a otevřených vyvřelin. Dnešní vkus by pohár asi odsoudil mezi nehezké nepodarky, ale středověk ocenil originální povrch (i tvar), jenž byl ve své ošklivosti tehdy krásný.

Cena hrnčičské práce měla ještě další nečekaný důsledek. Až 60 % výrobků se nepodařilo. Vysoký žár je deformoval, jiné popraskaly, další se spekly k sobě a bylo nutno je vyhodit na rozsáhlá střepišť především v Lošticích, co by kamenem dohodil z Mohelnice. Povedené kusy splnily dokonale požadavky trhu, jenž se jim otevřel po celé Evropě, od Švédska přes Německo a Nizozemí, přes Francii do Anglie i Španělska

3b. Loštické hrnce na Hrádku v Rýmařově (1350–1405)

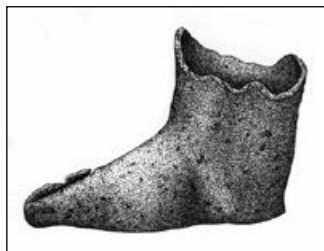
4. Loštický pohár s okrajem a dnem fasovanými stříbrem (Budapešť, 1500–1550)

5. Výřez rozvinutého zlatého fasování (Kolín n. Rýnem, 1500–1550)

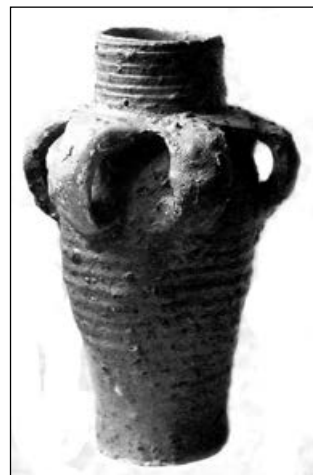
6. Detail rytiny na zlatém fasování s lošt. pohárem (Kolín n. R.)

7. Torzo oblíbeného žertovného poháru ve tvaru škorně (Loštice)

10. Detail loštického poháru z obrazu Altdorfera

11a. Loštický pohár s oušky (Loštice-Žádlovice, 1460–1500)

8. Výřez z triptychu H. Bosche (1450–1516) *Zahrada pozemských rozkoší*, vlevo dole loštický pohár (s-Hertogenbosch, Brabantsko)

9. Výřez z obrazu A. Altdorfera. *Zvěstování Panny Marie* (Regensburg, 1517)

a na východ do Polska, Maďarska a severní Itálie. Výrobek byl natolik ceněný a obdivovaný, že jej najdeme na řadě soudobých uměleckých děl. Pohár s ouškou namaloval Hieronymus Bosch ve svém městě s-Hertogenbosch na známém triptychu *Zahrada pozemských rozkoší* (obr. 8). Roku 1517 se objevuje tmavofialový loštický pohár v Regensburgu na obraze *Zvěstování Panny Marie* malíře A. Altdorfera (obr. 9, detail 10; přechodný typ 11b).

Hodnota zboží byla natolik vysoká, že dokonce svedla nejednoho ze zahraničních hrnčičů, aby loštické zboží falšovali. Neznali však jejich tajemství, a tak se snažili typické bublinky nahradit kamínky lepenými na výduť. Unikátní stolní keramika měla opět technickou výhodu, drsný povrch pohárů proti vyklouznutí nádoby. Na druhé straně však mohl hrubý okraj nádoby snadno poranit rty nezřízeného hltavce, ale i to dokázali evropští boháči zvládnout. Okraje si nechávali fasovat (obr. 4) mnohdy bujně zdobenou zlatou nebo stříbrnou manžetou (obr. 5, 6) a nejednou i okraje dna (Budapešť, Kolín n. Rýnem...). V některých pohárech uchovávala svěžest nápoje i fantaskní poklička s cimbuříčkem (obr. 12). Loštická keramika dala jméno též kožní nemoci zvané „loštická tvář“, o níž se domnívá Vavřinec Leandr Rvačovský z Roudnice, že je výsledkem alkoholismu: „Mrákota očí, závrať a bolest hlavy a loštická uhrovitá tvář.“ Ba loštickou tvář jiní spojovali s roztomilou nemocí nechtě ex-

11b. Loštický pohár s ouškou (Jihlava, asi 1490–1510)

portovanou z Ameriky do Francie a dál, jež se nazývala syfilis.

Středověký či povedený renesanční „šnapsbrudr“ si k pobavení ostatních poměrně obhroublým způsobem zjednal pozornost, ba i bomby smíchu, nabídl-li podnapilému druhovi loštický pohár v podobě boty (obr. 7), obrácený špičkou vzhůru a plný piva. Znáte nejlepší středověký vtip? Na otázku: „Kolik se musí svázat kravských ocasů, aby dosáhly do nebe?“ vždy vzbudila bouři smíchu odpověď: „Stačí jeden, ale musí být dost dlouhý!“ Mimořádně víte, jak vzniklo RVHP podle komunity archeologů, to s tím faraonem a ibisem?

Mgr. Jiří Karel

(Goš, V. *Loštické poháry zbarveny tajemství aneb Pocula Loscicensia aperta*. SM 86. Šumperk, 2003; Týž. *Loštice, město středověkých hrnčičů*. Opava, 2007; Týž. *Středověké hrnčičství v Lošticích*. AH 4. Brno, 1993; Měřínský, Z. *Přehled typů loštické keramiky, jejich vývoj a datování*. VVM XXI. Brno, 1969; Lang, A. *Loštické poháry*. SM 4. Šumperk, 1961; Togner, M. *Moravská keramika a Hieronymus Bosch*. Um. a řemesla. Praha, 1995 ad.)

12. Loštický pohár s poklicí zdobenou cimbuříčkem (Budapešť, 1450–1500)

Z místních pověstí

U Aeffsteinu

Karl Riedel, Lomnice

V roce 1680 nastala na Rýmařovsku a Bruntálsku velká drahot a spousta chudých nádeníků trpěla hladem. Mnozí se museli vystěhovat, aby nezemřeli v bídě. Cizí pocestní byli okrádáni, vraždy byly na denním pořádku, neboť lidé se z nouze stávali sprostými zločinci. Jednoho krásného květnového rána se do vsi Lomnice donesla nečekaná zvěst, že byl v blízkém Oberwaldu okraden a zabit bohatý obchodní cestující z Olomouce.

Pachatelé pověsili zavražděného pro výstrahu na silnou jedli a připevnili k němu lístek, na němž bylo neohrabaným písmem napsáno: „Tak se povede každému, kdo vykořisťuje chudáky a bohatne na jejich těžce vydělaných krejcarech.“

Mrtvý byl pohřben na zdejším hřbitově a celá záležitost by byla brzy zapomenuta, kdyby strašidelná historie na místě vraždy znovu nevyděsila obyvatele Lomnice a okolí. Několik žen, jež tu sbíraly dřevo,

zahlédlo velkého bílého psa, který pobíhal kolem, hrabal a vyl. Vyprávěly o tom ve vesnici a brzy se rozkřiklo, že to ubohá duše zavražděného nemůže nalézt klidu v hrobě. Je odsouzena k tomu, aby dlouhé roky strašila v podobě bílého psa, říkala většina, i když někteří se tomu smáli a nepřikládali celé záležitosti žádný význam. Pár odvážlivců vyrazilo na místo, aby přišli věci na kloub a psa chytily, ale marně. Sotva se přiblížili, zvláště pokud měli zbraně, pes rychle zmizel, jako by se do země propadl. Jen ženám víc důvěřoval a odvážil se k nim přijít blíž. Místní vyprávějí, že až do roku 1870 bylo psa možné občas zahlédnout, ale byl už velmi bojácný a dal se hned na útěk. Před 50 lety se přízrak vytratil, jen vzpomínka na něj se předává dalším pokolením.

(Zdroj: Römerstädter Ländchen 6/1923, s. 48, archiv Městského muzea Rýmařov, přeložil Otto Spitzer, redakce Zdenka Příkrylová Nesetová.)

Potrestaná pověřivost

Karl Riedel, Lomnice

Kolem roku 1690 žila v Moravském Kočově stará služka Barbara Scholzová, jež byla v širokém okolí známá jako zařikávačka čarodějnic. Sloužila na vrchnostenském statku a navzdory mnohé práci, kterou tam musela vykonávat, zbývalo jí dost volného času na kouzelné léčení.

Sedlákovi jménem Ludwig onemocnělo několik kusů dobytka, proto že jim dal shnilé seno, a on nabyl podezření, že je jeho dobytek očarováný. Běžel tedy za zmíněnou služebnou, nabídl jí peníze a laskavě ji prosil, aby jeho stáj ochránila. Přišla a stáj si prohlédla, pečlivě prozkoumala každý kout, jako by mohla někde vypátrat tajné magické síly. Potom vyvrátila nad žlabem ve stáji, kde stál uřknutý dobytek, tři otvory a do každého z nich zastrčila lístek se zaklínadlem „Abrakadabra“. Pak, mumlajíc všelijaká nesrozumitelná slova, do nich zatloukla zátky z čarodějnického dřeva. Nato vzala posvěcené kadidlo a vložila ho do krabičky, kterou zakopala pod dveře do

stáje. Poté přinesli nádobu s uhlíky, zapálili je, posypali smrdutou pryskyřicí a celou stáj tím vykouřili.

Sedlák musel zaplatit několik zlatých a služka ho ujistila, že teď už zlé síly nemohou ve stáji škodit. Jenže hokuspokusy vůbec nepomohly, neboť onemocněli sedlákovi koně, a divotvorná Barbara Scholzová byla přivolána znovu. Opět vykuřovala stáje a předvedla starou komedii stejně jako prve. Naneštěstí tentokrát spadl do slámy žhavý uhlík a vypukl požár.

Dům i stodoly byly brzy v plamenech, podařilo se zachránit jen dobytek a nejnnutnější věci. Naštěstí nefoukal vítr, takže ostatní domy ve vesnici byly ušetřeny. Barbaru Scholzovou zatkli a za její nerozum potrestali dlouhým vězením.

(Zdroj: Römerstädter Ländchen 7/1923, s. 56, archiv Městského muzea Rýmařov, přeložil Otto Spitzer, redakce Zdenka Příkrylová Nesetová.)

Einsiedel (Mnišek)

Pověst (1250–1556), Karl Riedel

Severně od Břidličné, nad panským lomem, se nacházela trhová ves Einsiedel. Pověst o ní vypráví následující:

Jednoho krásného letního dne roku 1250 tudy projížděla skupina lovců na koních a všimla si skromného obydlí, jež si u zurčícího pramene postavil starý poustevník. Okolí působilo velmi romanticky, a tak majitel panství, biskup Bruno z Olomouce, poslal do této oblasti osadníky, kteří zde založili osadu a pojmenovali ji „Einsiedel“.

Místní obyvatelé se věnovali rýžování zlata a zakrátko byla poblíž založena též vesnice Friedland – Břidličná. Kolem roku 1300 byl v Einsiedlu postaven dřevěný kostelík, v němž čas od času vykonával duchovní z Lomnice bohoslužby. V roce 1445 táhli obci husité a zničili mnoho domů, ale škody byly brzy odstraněny, protože pracovitost obyvatel vzdorovala všem útrapám války.

Pak přišel nešťastný rok 1545. V kraji řádil mor. Zanedlouho se nemoc objevila i v Einsiedlu. Za špatných hygienických podmínek té doby

nebylo divu, že všichni místní brzy onemocněli a podlehli neblahému osudu. Ani jeden nezůstal naživu.

V letech 1545 až 1554 byla vesnice pustá, nikoho nenapadlo nastěhovat se zpět do domů, protože sousední Lomnice měla zkušenost, že každý, kdo chtěl domy znovu obydlet, okamžitě zemřel na mor.

V roce 1555 vydal Kryštof z Boskovic, tehdejší pán na Sovinci, příkaz ves Einsiedel vypálit, neboť jen tak mohly být choroboplné zárodky zničeny. Rozkaz byl splněn a celá osada se změnila v sutiny a popel. Zelené louky se dnes rozkládají na místě, kde kdysi stály domy a pilní obyvatelé vykonávali svou každodenní práci. Zůstal jen bublající pramen, z nějž si poustevník před 700 lety nabíral vodu k pití. Též zbytky zdí ještě označují místo, kde stál kdysi kostelík.

(Zdroj: Römerstädter Ländchen 10/1923, s. 80, archiv Městského muzea Rýmařov, přeložil Otto Spitzer, redakce Zdenka Příkrylová Nesetová.)

Zajímavosti z přírody

Vyprávění o stromech

17. Jedle – *Abies* a jedlovec – *Tsuga*

I naše domácí, evropská jedle bělokorá (*A. alba*) je mezi jinými jedlemi a mezi našimi dřevinami impozantní. Běžně přesahuje výšku 35 m a nemálo je těch, které dosahují 40–50 m, ojediněle i víc. Kmen pak může mít i přes dva metry v průměru. Je rovný, přímý, s bělavě šedou kůrou, poměrně hladkou, u starších stromů se vytváří šupinovitá borka, která je rovněž bělavě šedá. Právě pro zabarvení kmene dostala tato jedle své druhové jméno a podle toho ji i docela snadno poznáme. Větve jsou uspořádané v přeslenech a vůči kmeni jsou víceméně vodorovné. Často jsou nestejně dlouhé. Jehlice jsou delší než u smrku, leskle tmavozelené, uspořádané hřebenovitě – od větvičky vodorovně do obou stran, vespod se dvěma bílými voskovými proužky (znak všech jedlí). Dobrým rozpoznávacím znakem u jedlí jsou vzpřímené rostoucí šišky, které svou polohu nemění, ani když se na podzim začnou rozpadávat. I pak tam zůstává jejich osa zvaná větveno.

Před časem bývala jedle běžnou součástí našich lesů, na dolní hranici svého vertikálního rozšíření se mísila s dubem, na horní se smrkem a javorem klenem, ale nejrozsáhlejší porosty vytvářela s bukem. Čisté jedliny, pokud nevznikly lidským zásahem, byly i v přirozených lesích vzácné. Buk totiž udržuje dobrý stav půdy, který jedle k zdravému vzrůstu potřebuje, proto neoptimálnější podmínky nachází přibližně od 400 do 1 200 m. V horách však vyhledává polohy teplejší, v pahorkatinách naopak se uchyluje na stinné stráně členitých údolí. Jedle však z našich lesů začala mizet. Příčin je více a jednou z hlavních bylo hospodaření holosečí prováděné v posledních 200 letech spolu s překotným zaváděním smrku do lesních porostů. Jedle je stínomilná dřevina vyžadující půdy dobře zásobené živinami, svěží až vlhké. A ty v ochuzené a okyselené půdě pod nesmíšenými jehličnatými porosty už nemůže dostat. Ani jedle sama si neumí udržet půdu v dobrém stavu, a proto jí tolik prospívá soužití s bukem.

Ani přes ono smrkové bláznění se však jedle nestala úplně vzácnou, jen snad ve vyšších polohách (kol. 1 000 m) je jí méně, než by mělo být, resp. úplně chybí. Lesní porosty s příměsí jedle můžete spatřit například v Přírodní rezervaci (PR) Franz-Franz, v Národní přírodní památce (NPP) Rešovské vodopády či v PR Rabštejn a okolí. Spousta jedlí se nachází v lesích východně od Oskavy a dost jich je také jižně od Rýmařova – v údolí Ondřejevského potoka a níže v údolí Oslavy, roztroušeně pak i v jiných lesích včetně stráleckých a janovického nebo v okolí Milotic nad Opavou. V poslední době se jedle opět zavádí do lesních porostů, i buk. Snahu o obnovu lesů lze jen uvítat.

Ve střední Evropě je původní pouze jediný druh jedle – bělokorá. Ve srovnání s mnohými dřevinami má poměrně malý areál, i když zasahuje až do Středomoří, a prakticky nikde neopouští horské oblasti: Pyreneje, Středofrancouzská vysočina, Alpy, Hercynská oblast s okrajovými pohořími Čech a celý karpatský oblouk. Na jih jde Apeninami na Sicílii (!) a přes Slovinsko do horstev na Balkánském poloostrově. Ještě mnohem menší areál mají tři druhy jihoevropských jedlí, z nichž každý se vyskytuje izolovaně na malém kousku území. Pouze v horách Serrania de Ronda na jihu Španělska (sv. od Gibraltaru) roste j. španělská (*A. pinspao*), která tam byla objevena teprve r. 1837. Na severu Sicílie je to jedle sicilská (*A. nebrodensis*), která roste pouze v pohoří Madomie, dříve též v pohoří Nebrodí, ve výškách kolem 1 500 m, a v Řecku na Peloponésu, na ostrově Kefalonia a v pohoří Pindos roste jedle řecká (*A. cephalonica*) ve výškách 400–2 000 m. Co se týče celkového počtu druhů jedlí, je jich 40–50 rozšířených na severní polokouli, převážně v Severní Americe a kromě zmíněných oblastí ještě ve východní Asii.

Jedle bělokorá zůstala v Jeseníkách místy zachována a některé exempláře byly vyhlášeny památnými stromy. Bezkonkurenčním velikánem je památná jedle zvaná Vévodkyně o výšce 44 m a s obvodem

kmene 440 cm. Nachází se asi 1 km pod Karlovou Studánkou ve směru na Vrbno. Jedna památná jedle je i přímo v lázních, vysoká 40 m, a tzv. Tlustá Berta pod obcí Karlovice se výškou vyrovná Vévodkyni, ne však obvodem (375 cm). Největší jedle ovšem rostou v NPR Salajka v CHKO Beskydy poblíž obce Bílá. Některé exempláře zde dorostly do výše kolem 50 m, a řadí se tak k nejvyšším v Evropě. Evropský primát, nikoli výškou, ale objemem, drží jedle zvaná Car u Peručice v Chorvatsku – výška „jen“ 42 m, ale obvod kmene 540 cm.

Stejně jako borovice byly do střední Evropy introdukovány i některé druhy jedlí z jiných zemí včetně zámoří, a to převážně v 19. století. Je to například jedle Veitchova (*Abies Veitchii*) z Japonska, jedle stříbrná (*A. procera* = *A. nobilis*) ze Severní Ameriky, jedle ojímná, resp. stejnobarvá (*A. concolor*) ze Severní Ameriky a jedle obrovská (*A. grandis*) rovněž ze Severní Ameriky. V Rýmařově jsou dvě jedle ojímné na Větrné ulici u vchodu č. 16, dvě u č. 12, jedna u zadního vchodu č. 23. Skupina stojí u autobusového nádraží při výjezdu na Okružní, další skupina blíže Lidlu, jedna mezi SVČ a ulicí Tomáše Matějky, jedna u budovy policie na ulici Julia Sedláka, jedna na Palackého ulici v zahradě domu č. 33 a snad ještě jinde. Byla vysazena také v Edrovicích za mostem při odbočce do Krátké ulice.

Jedlí obrovskou máme v Rýmařově v zatáčce Lidické ulice, kde jich roste pět, dvě jsou na styku Lidické a Větrné ulice u č. 14, jedna u MŠ u Pivovarské ulice, jedna u ulice stoupající na Straň (odbočky z Okružní), jedna na rohu Čapkovy a Havlíčkovy ulice pod Pradědem, jedna na třídě Hrdinů u č. 42 (u konce kolejiště), skupina tří jedlí roste na Bezručově ulici a skupina tří ve Flemmichově zahradě u hlediště.

Dále máme v Rýmařově pravděpodobně pouze jeden exemplář jed-

Jedle obrovská ve Flemmichově zahradě

le kavkazské (*A. nordmanniana*), a to na Větrné ulici naproti č. 10 u parkoviště. Původem je z Turecka a Kavkazu. Byla pojmenována podle svého objevitele, finského botanika A. Nordmanna. Vědecké jméno je tak někdy chybně překládáno jako j. normanská. Do Evropy se dostala v 1. pol. 19. stol.

Snad ještě větší vzácností je jedle korejská (*A. koreana*) na Podolské ulici. Její domovinou je Jižní Korea, kde je endemickým druhem. Je to horská dřevina rostoucí ve výškách 1 000–1 900 m, slunomilná a zároveň mrazuvzdorná až do minus 30 stupňů. Mezi jedlemi je malá, dorůstá max. do 20 m. Jako okrasná dřevina se hodí i do malých zahrad.

Pojmenování jedlovec leckoho může navádět, že jde o strom patřící mezi jedle, ale není tomu tak. Řadí se sice do stejné čeledi borovicovitých (což má ještě společně s borovicemi, douglaskami, cedry, modřiny i smrky), ale má vlastní rod – *Tsuga*. V botanice se užívají oba názvy. Jedlovec v Evropě přirozeně nerostou, jsou to dřeviny

ryze importované ze zámoří. Z několika druhů je u nás nejznámější a také často vysazovaný jedlovec kanadský (*T. canadensis*) ze Severní Ameriky. Ve své domovině je to strom vysoký asi 25 m, u nás mnohem méně. Jedlovec poznáte podle nápadně krátkých tmavozelených jehlic i podle malých, jen 2 cm (!) dlouhých šišek protáhle vejčitého tvaru.

V Rýmařově jedlovec najdete v dolním i horním parku u budovy bývalé Jednoty (po 1 ks), na Jesenické ulici (1), ve skupině jehličnanů u parkoviště poblíž nemocnice pod Hornoměstskou ulicí (2), nad sídlištěm Příkopy v horní části Národní ulice na odbočce ke schodům

(1), v parčíku u silnice č. 11 naproti Hedvě (3) a ve skupině jehličnanů na Okružní ulici mezi Lidlem a autobusovým nádražím (1).

(Poznámka: Pokud provádím výčet některého druhu stromu, nemusí být kompletní.)

Miloš Zatloukal

Foto: JS

(Literatura: Mráček, Zdeněk. Les. Praha: Orbis, 1959; Pokorný, Jaromír – Fér, František. Listnáče lesů a parků. Praha: SZN, 1964; Krüssmann, Gerd. Evropské dřeviny. Praha: SZN, 1978; Pagan, Josef – Randuška, Dušan. Atlas dřevin I., II. Bratislava: Obzor, 1987, 1988.)

Sport

S Václavem Sedláčkem nejen o sportu

Čtyřiatřicetiletý rýmařovský běžec na lyžích a reprezentant týmu Silvini Madshus Team Václav Sedláček i letos obdržel ocenění města Rýmařova, které každoročně vyznamenává své nejlepší reprezentanty. Na běžkách stál Václav Sedláček díky svým rodičům v podstatě hned, jak se naučil chodit. S pravidelným tréninkem začal v pěti letech v tehdejší TJ Jiskra Rýmařov, prošel kluby v Jeseníku a Šumperku a nyní reprezentuje liberecký Silvini Madshus Team. V současné době je běžecké lyžování pro něj hlavně velkým koníčkem, který ale díky jeho pili přináší úspěchy. Podporu nachází ve své rodině i ve svém zaměstnání záchranáře u Zdravotnické záchrané služby Moravskoslezského kraje.

V roce 2020 se umístil na celkovém prvním místě v seriálu dálkových běhů na lyžích v České republice Velká Ski Tour 2020 a v dalším republikovém seriálu dálkových závodů na kolečkových lyžích Efsan Skiroll Classics 2020. V mezinárodním seriálu Visma Ski Classics vybojoval ve Švédsku v 90kilometrovém Vasově běhu 31. místo, v rakouském Seefeldu v závodě Kaiser Maximilian Lauf obsadil po zdolání 60 km dlouhé tratě 34. místo a reprezentoval i na Jizerské 50, kde skončil na 28. místě.

V následujícím rozhovoru mluví Václav Sedláček nejen o běžeckém lyžování, ale i o tom, co za úspěchem stojí a jak ovlivnila doba covidová jeho práci záchranáře.

Rozhovor

Jak jste se dostal k reprezentaci týmu Silvini Madshus Team? Je to liberecký klub. Není ta spolupráce složitější než s místními kluby? Přece jen asi nemůžete absolvovat společné tréninky v Bedřichově.

K Silvini jsem se dostal v roce 2014 náhodou. Už mě moc nebavil Český pohár a hlavně přístup svazu k lyžařům, tak jsem přemýšlel co dál. Navíc jsem se v roce 2012 probojoval na Světový pohár a věděl, že to bylo mé maximum. V televizi mě zaujaly právě dálkové běhy a vzhledem k tomu, že jsem hned celkově vyhrál Velkou Ski Tour 2013, tak jsem si říkal, že by mně to mohlo jít a bavit. Oslovil jsem šéfa Silvini Madshus Teamu Marka Pazderského, jestli bych za ně mohl lyžovat, a on nebyl proti. Hlavně náš tým není o výsledcích, ale o partě super lidí ze všech různých odvětví, a to je něco výjimečného, co mě zaujalo. Trénovat s nimi bohužel nemůžu a dojíždění na závody je složitější, ale já z Rýmařova nikdy jít nechtěl, takže je to tak, jak to je.

Kterými závody jste začal rok 2021? A kdy vás čeká další závod?

Tento rok jsem začal závody Visma Ski Classics hned v lednu, kdy se i přes všechny problémy podařilo zahájit sezónu. Závod v minus 27 stupních a po očkování proti covid-19 hned ze startu stál za to, ale jsem šťastný, že jsem vůbec mohl závodit, takže si nemůžu na nic stěžovat. Až do Vasova běhu jsem zvládl objet všechny závody seriálu, ale pak už jsem kvůli pracovním povinnostem musel zrušit závod na 220 km, na který jsem se připravoval dva roky. Dal jsem si tuto vzdálenost aspoň pro radost sám v okolí Skřítku, když jsem vyrazil ve 23:59 a ujel to za 12,5 hodiny soupaží. Další závodění bude závislé na protiepidemických opatřeních, ale hlavně na tom, jak se my budeme chovat vůči sobě, takže snad si letos ještě zazávodím. Každopádně fakt, že jsem zůstal celou sezónu zdravý, přestože jsem byl v neustálém kontaktu s covid-19, byl malý zázrak.

Jezdíte hlavně dlouhé běhy. Který ze závodů byl nejdelší a který nejtěžší? A je ještě nějaká zatím nedosažená závodní meta, ke které směřujete?

Jak jsem řekl, Nordenskiöldslippet na 220 km jsem absolvovat nemohl, takže nejdelší závod byl Vasův běh na „pouhých“ 90 km.

Nedokážu říct, který byl nejtěžší, protože každý závod je specifický a zároveň v něčem nejtěžší, ale asi to byl závod v Mísečkách na 15 km někdy v juniorech, kdy začalo najednou chumelit, a my měli namazaný klisr na mokrý sníh. Už na startu se sníh nalepil na lyže a já utíkal i z kopce, jaké velké „bakule“ sněhu to byly. Po 7,5 km jsem úplně poslední s obrovskou ztrátou probíhal do dalšího kola a nezbylo nic jiného než to vzdát. Ten pocit byl strašný a řekl jsem si, že už to nikdy neudělám.

Václav Sedláček v cíli Jizerské 50

Závodní meta, která mě motivuje do dalších tréninků, je probojovat se do Top 20 na nějakém závodu Visma Ski Classics. Což není nereálné, pokud se vše sejde, jak má, protože letos na Jizerské 50 to bylo pár vteřin. Letos jsem to s tréninkem i trochu přehnal, když jsem natrénoval přes 900 hodin a už se cítil dost unavený. Je to ale výborný základ do další sezóny, takže teď si měsíc pořádně odpočinu a jdu zase do toho. Každopádně závodů, které jsem ještě nejel, je spousta, takže pořad je co obježovat.

Úspěšní „laufaři“ jsou hlavně starší běžci, kteří mají zkušenosti a hlavně sílu. V kolika letech je závodník na vrcholu svých sil, aby

jezdil takto dlouhé tratě soupaž?

S těmi staršími běžci to přestává být pravda, protože stále více mladších se na laufy začíná specializovat už od mládí a letošní vítěz Ski Classics Emil Persson se ve 26 letech stal nejmladším celkovým vítězem v historii. Každopádně laufy jsou až od 18 let. Soupaž je součástí klasického stylu, ale jak v laufech, tak v distančních závodech hraje větší a větší roli, takže je nutné ji jezdit v rozumné míře už od mládí a snažit se o co nejlepší technické provedení. Každopádně ujet soupaží dálkový běh, abyste si spíš neničili tělo, musíte postupně a trvá to třeba tři roky poctivé přípravy. Výhodou laufů je, že je jedno, jestli jste amatér, nebo profesionál, všichni stojí na startu spolu, což je v podstatě sportovní unikát. Nejstarší účastník Vasova běhu měl letos 91 let, takže tento sport si člověk může užívat až do smrti, a kdy budete na vrcholu, je jen na vás a vaší motivaci. Například norský lyžař Anders Aukland bojuje o vítězství i ve svých 48 letech a před týdnem ujel 700 km na lyžích bez zastávky, což je nový světový rekord. To musím někdy překonat.

V loňském roce jste se umístil na celkovém prvním místě v seriálu dálkových závodů na kolečkových lyžích v ČR Efisan Skiroll Classics 2020 a dosáhl jste skvělých výsledků i v běžeckém lyžování. Pro sportovce je samotné umístění jen špička ledovce. Co se schovává za vašim úspěchem?

Loňská sezóna byla skvělá se všim všudy. Nejenže jsem vyhrál i celkově Ski Tour, ale zajel i svůj nejlepší výsledek na J50 a hlavně 31. místo na Vasově běhu bylo z říše snů. Vědomí, že amatér, který trénuje po nocích, se může dostat do Top 30 dálkových lyžařů na světě, je super. Za mým úspěchem stojí hlavně má manželka Kateřina s dětmi a rodina, která mě v tom podporuje, a láska k přírodě. Jinak bych neřekl, že jsem nějak úspěšný, jen se snažím být poctivý sám k sobě a v tom, co dělám, abych se každé ráno mohl s klidným svědomím podívat v zrcadle sám sobě do očí. Hlavně je pro mě sport očista duše, když jedu z práce domů a potřebuji si srovnat myšlenky.

Jaké další sporty máte rád?

Miluji všechnen pohyb. Především na zdravém vzduchu a mimo civilizaci. Motosport a šachy úplně nemusím, ale vše má něco do sebe a ve všem se dá najít něco, co vás bude naplňovat a z čeho se dá odnést něco do běžného života.

Je o vás známo, že jste důsledný a systematický v práci i tréninku.

V dresu leadera při závodě Výjezd na kolečkových lyžích na Praděd 2020

V současné době covidové se vytrácí u lidí disciplína. I ti, kteří nějakou měli, ji bez vidiny konce pandemie často ztrácejí. Máte osobní návod, jak si disciplínu udržet, případně ji znovu najít?

Zakládám si na poctivosti, takže sám musím přiznat, že jsem pár nařízení porušil, když jsem třeba šel potěšit s dětmi rodinu nebo při chůzi po městě si zapomněl nasadit ústenku. Je ale důležité být poctivý právě sám k sobě a především si uvědomit, že nedodržením a porušováním nařízení, která se někdy nelíbí ani mně, ohrožujeme ŽIVOT někoho jiného. A není nic horšího než být odpovědný za něčí smrt. Něčí život v jakémkoli věku je nutné stavět nade vše. I o chlebu a soli se dá přežít, ale život nikdo nikomu nevrátí. Covid-19 je stále velká neznámá, a když vám v práci pod rukama umírají i mladí lidé, kteří byli naprosto zdraví, tak je nosit respirátor nebo omezit kontakty naprostá maličkost. Neházejme vinu na vládu a ostatní, ale dodržujme vše, co můžeme, jinak se z toho nikdy nedostaneme a následky budou mnohonásobně větší.

Jak moc doba covidová ovlivnila vaši práci záchranáře?

Covid-19 změnil práci na ZZS naprosto radikálně, tak jak všechno na světě. Nestačily by na to všechny stránky Horizontu, ale jsem rád, že žiji v této době, můžu pomáhat lidem právě v těchto těžkých chvílích a bojovat s tímto zabijákem. Přiznám se, že jsem po 13 letech praxe na některých výjezdech poprvé zažil pocit naprosté bezmoci a frustrace, ale sport vás naučí znovu vstát a bojovat dál. Proto je sport v životě tak důležitý. Opravdu to není o umístění při závodě.

Zajímáte se také o včely. Jak dlouho jste včelařem a co vás k tomu přivedlo?

Nemůžu říct, že jsem včelař. Je to obrovská věda a spíš do toho tak pronikám. Odmala jsem se dědovi motal ve včelíně a život včel mě vždy fascinoval, takže se snažím pomáhat, jak to jen jde. Hlavní důvod je to, že jsem vždy chtěl přírodě nějak pomoci a bez včel by žádný život nebyl. Lidi to pořád jen tak přechází, ale je to dokázaný fakt. Teď čekáme na výsledky testů našich včel kvůli včelímu moru, tak doufám, že bude vše v pořádku, protože jejich první prolety vypadaly úžasně. Když jsme museli před dvěma lety vše spálit, brečel jsem u toho jak malé dítě.

Děkuji za rozhovor.

JS

Foto: archiv Václava Sedláčka, archiv Silvini Madshus Team

Na stupních vítězů v závodě Efisan Skiroll Classics 2019

Týna Baslarová sklídila úspěch na online mistrovství ČR

Je hodně smutné, že první, co většinu z nás letos napadne, je, jak se může pořádat v covidové době soutěž? Pro všechny sporty, nejen pro tanec, poslední rok znamená žádné společné tréninky, téměř žádný kontakt s trenéry, žádné sportovní haly plné fanoušků, žádný povzbuzující potlesk. Letos je to hlavní fungující telefon a tablet, tréninky ve virtuální rovině, jakýkoliv prostor a především obrovské odhodlání, kázeň a disciplína.

V době, kdy Týna nemohla dojíždět na tréninky Stonožky Bruntál, ji vzala nakrátko „zpět pod svá křídla“ bývalá trenérka Alena Tomešková. Tato spolupráce umožnila vzniknout krásné choreografii, která jako vždy nezklamala a dala vědět naší republice o Rýmařovu. Podmínky online Mistrovství České republiky – Czech Dance Organization byly jiné, než na které jsme zvyklí. Jednotná hudba, prostor zmenšený na pět krát pět metrů, vše co nejlépe natočit bez možnosti

úprav a sestřihávání a výsledek odeslat. V sobotu 17. dubna 2021 se rozjel na TVcom.cz živý přenos. Týna Baslarová soutěžila v sekci Art dance cup – sóla.

Porotci připravení na online hodnocení to také neměli nejjednodušší.

V kategorii juniorů 1 bylo nominováno úctyhodných 68 tanečních čísel. Týna se probojovala mezi 34 semifinálových. Následovalo dlouhé čekání, protože do finále, které bylo vyhlášeno po několika hodinách, se „protancovalo“ pouze osm nejlepších choreografií v republice – a Týna byla v nesutečně osmičce.

Rýmařov se opět srovnal s takovými tanečními kluby jako Dance Company Mirákl, Radost & Impuls Bohumín, TK Besta Chrudim a United Movement Praha. Bezprostřední krásné pocity a radost z umístění jsme si s Týnou stejně jako většina ostatních vychutnali jen před televizí v obývacím pokoji.

Nicméně uvnitř v srdci mají tito mladí lidé lásku ke svému sportu pevně zakořeněnou. Proto věřím, že všem brzy budeme moci vrátit jejich pódia, tělocvičny a hřiště, aby si mohli tyto pocity opět plně vychutnat. V tuto chvíli patří ještě jednou poděkování Aleně Tomeškové za choreografii, Základní umělecké škole Rýmařov, Základní škole Rýmařov za umožnění individuálních tréninků a Středisku volného času Rýmařov za poskytnutí sálu pro natočení soutěžního videa.

Foto a text: Ladislav Baslar

Annidia: Jedeme online, nezahálíme a soutěžíme!

Je to již více než rok, co taneční skupina Annidia, působící pod TS Neila SVČ Rýmařov, trénuje prostřednictvím online tréninků. Nezahálely jsme, do online režimu jsme naskočily téměř okamžitě a kromě tréninků jsme se stihly zúčastnit i několika výzev a soutěží. Zapojily jsme se do československého online projektu Happy Oriental Dancers, organizovaného Kathreen Derouet, který právě v době covidové spojil tanečnice do krásného velkého celku plného tance a radosti. Naše sólistky se také účastní online soutěží. A právě z posledního úspěchu máme všichni velkou radost.

V neděli 18. dubna Annidiu reprezentovaly tři juniorské sólistky na online celorepublikové soutěži Czech Dance Masters Belly Dance Online Cup. Pro některé to bylo úplně první sólo a úplně první vystoupení, o to větší radost mám z toho, že na sobě holky i v této tanci ne zrovna příznivě době pracují, nezahálí a aktivně se účastní soutěží, navíc s tak krásnými výsledky.

Emma Vrabková jako nejmladší v kategorii se svým zcela prvním vystoupením a prvním sólem vybojovala 7. místo v kategorii dětí. Adéla Lašáková se ve stejné kategorii umístila na krásné 5. příčce. V juniorské kategorii nás zastupovala Adéla Jurkuláková, která se se svým sólem probojovala do finále a zde obsadila úžasnou 5. pozici!

Všem třem holkám i veškerým tanečnicím, které se i v této době dále věnují tanci, moc děkuji, že je tanec stále jejich vášní a nebojí se nám to každodenně dokazovat. Velké díky také posílám úžasným rodičům, díky jejichž podpoře se holky můžou tanci věnovat tak, jak se věnují. Skupina Annidia se po zbytek taneční sezóny, která do této chvíle proběhla celá online, plánuje účastnit dalších soutěží, vystoupení a výzev. Z nových situací a online prostředí se učíme, nabíráme spoustu zkušeností a určitě na ně nezaněvřeme a využijeme je i v blízké budoucnosti u organizace velkých tanečních projektů, které, jak doufáme, budou již přístupné široké, nejen rýmařovské veřejnosti.

*Anna Cimbotová
vedoucí a trenérka skupiny Annidia*

*Adéla Jurkuláková,
foto: Marian Jurkulák*

*Adéla Lašáková,
foto: Robert Lašák*

*Emma Vrabková,
foto: Klára Vrabková*

Z kapsáře tety Květy

Čert aby se v tom vyznal

Jsou muži gentlemani a touží po nich dnešní ženy? Pojdme si připomenout, co se pod tím slovem vlastně skrývá. Tento pojem se v obecné angličtině užívá ve významu muž nebo pán. Prapůvodně to byl muž z nejnižší vrstvy anglické šlechty, v současné době muž vybraného chování, zdvořilý, čestný, dbající na etiketu, upravený, v perfektně padnoucím čistém oblečení, s dobrým účesem, případně udržovanou bradou, ochotný pomoci s kočárkem, po schodech, ve dveřích...

Mám vypořádáno, že si ženy vybírají trochu lotry, raubíře a divočáky, na kterých je to vidět na první pohled. Láká je jakási divoká touha, nespoutanost a víra, že pod tvrdou slupkou jejich protějšku se skrývá добрota, laskavost a něha a svým chováním skrývají nervozitu, bojácnost a rozpaky. Většinou tomu tak není. A ani velká láska nic nezmuže.

Ideální by byla vyváženost, aby se ve správnou chvíli děly správné věci, v tom tkví tajemství gentlemana. Když situace vyžaduje pozornost a něhu, vycítí to a bezchybně dodá. Třeba položí svůj kabát na ošklivou kaluž, aby jeho vyvolená mohla bez poskvrniny přejít ulici. Zasáhne, když vidí nespravedlnost, neomalenost, ubližování. A když není vyhnutí a je potřeba dát někomu přes hubu, jde do toho. Ochraňuje zdraví, dobrou pověst žen, dětí a slabších. Míra citu je u každého jiná, máme taky spoustu vzorů. Průměrný muž vidí Marka Ebena nebo George Cloonyho, jak ženě otvírá dveře...

Po jakých mužích tedy ženy touží? Myslím, že po kombinaci správnáka, bojovníka, romantika, blázna, umělce, milovníka, snílka, ochránitele i zraněného, kavalíra, komika... Tedy gentlemana. Toho chce každá.

Si

Inzerce

NABÍZÍM

fasády, malířské & natěračské práce
 sádkokartony, zednictví, podlahy

Ladislav KRHOVSKÝ

E: krhovskyl@seznam.cz A: Větrná 874/5
 T: +420 603 319 545 79501 Rýmařov

Řádková inzerce

Koňský hnůj zdarma za odvoz

Nabízíme zaležený koňský hnůj **zdarma** s vlastní nakládkou ve Stránském. Možnost dovést vozík za auto v blízkém okolí a s příspěvkem na dopravu. Kontakt **605 586 074**, nejlépe SMS.

CYKLISTICKÉ ZÁVODY HORSKÝCH KOL
PO JESENICKÉ MAGISTRÁLE
 od 15.5.2021 **ONLINE** Rýmařov
Flemmichova zahrada

www.magistrala.svcrymarov.cz

Hledáme lidi pro nakládky kamionů ve výrobním závodě Nábytek Polách v Ryžovišti.

Jedná se o práci cca na 1,5 - 2 hodiny, na nakládku musí být vždy 2 lidi.
 Odměna 500,- Kč pro každého.
 Nejlépe z Ryžoviště a okolí.
 Nakládá se denně, kromě sobot a nedělí.

V případě zájmu volejte na telefonní čísla
777 077 056
555 444 639

Nabízím

- výrobu a prodej řeziva včetně hoblování
- kartáčování dřeva do rustikálního vzhledu
- výrobu plotovek
- prodej zahradnické mulčovací štěpky
- prodej a dovoz palivového dřeva – odkorů
- balík odkorů za 400,- Kč

Přijmu

- řidiče vysokozdvížného vozíku (VZV) pro manipulaci s řezivem
- obsluhu stolařských strojů

Ing. Karel Krajsa
Zahradní 491, Břidličná
602 719 381
krajsakarel@seznam.cz
www.pilabridlicna.cz

Vydavatel: Město Rýmařov, náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 254 100, <http://www.rymarov.cz>.

Periodický tisk územního samosprávného celku.

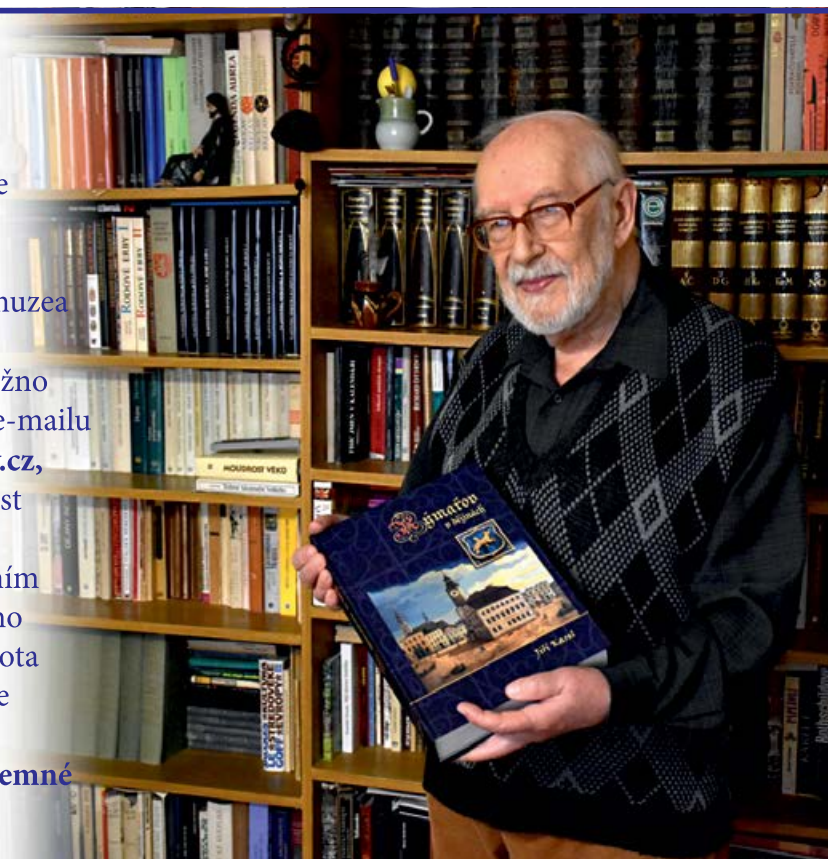
Uzávěrka dne: 21. 4. 2021 Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případně úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. Redakce: Jana Strnadlová. Redakční rada: Ing. Lenka Vavříčková, Mgr. Zdenka Přikrylová, Mgr. Vladimír Stanzel, Marcela Pavlová, Ladislav Žilka. Adresa redakce: náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 254 164, mobil: 732 102 489, e-mail: rymarovsky.horizont@rymarov.cz. Vyšlo dne: **30. 4. 2021**. Příští číslo **05/2021** vyjde **28. 5. 2021**. Příspěvky zasílejte do středy **19. 5. 2021**. Grafická úprava novin: Tiskárna APRO TISK, s. r. o., Lichnov 172, Lichnov 793 15, tel./fax: 554 230 027, e-mail: apro@iol.cz. Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017, ISSN 1214-4517. Cena: 15 Kč.

Miele

Výroba v Uničova

karieravmiele.cz

Jedinečná kniha historika a pedagoga Mgr. **Jiřího Karla** „**Rýmařov v dějinách**“, která na jednom tisíci stran popisuje celou historii města od jeho počátku do současnosti, bude k zakoupení v IC Městského muzea v Rýmařově od 3. května 2021 za cenu **1200 Kč**. Knihu je možno zakoupit též prostřednictvím e-mailu na adrese: icko@inforymarov.cz, v tomto případě je nutno přičíst k ceně též poštovné a balné. Ojedinelá publikace je završením celoživotního úsilí autora a jeho kolegů o poznání kořenů a života obyvatel tohoto krásného kraje na základě historických faktů. **Všem čtenářům přejeme příjemné a neopakovatelné zážitky!**

Lékárna Avion

Rýmařov, Nám. Míru 3

Vaše rodinná lékárna

SE ZÁKAZNICKOU KARTOU ZÍSKÁVÁTE:

SLEVA až 100 Kč
Z DOPLATKU NA LÉKY*

A PŘI NÁKUPU VYBRANÉHO SORTIMENTU
VOLNÉHO PRODEJE NAD 500 Kč

* Sleva z doplatku je poskytována ve formě neuplatnění maximální obchodní přírůžky a vztahuje se na léky hrazené z prostředků veřejného zdravotního pojištění

- ✓ U nás dostanete to co máte předepsáno (nezaměňujeme)
- ✓ 20% sleva na antikoncepci
- ✓ Věrnostní bodový systém
- ✓ Dovoz inkontinenčních pomůcek na území Rýmařovska zdarma
- ✓ Inzulíny bez doplatku

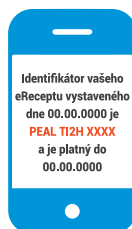

NOVÁ SLUŽBA PRO VÁS!

Rezervační systém eReceptů!

Rezervační systém
eReceptů na telefonním čísle
725 717 765 nebo e-mailu
avion@lekarnauhradeb.cz

Pro více informací
volejte: **725 717 765**

Krok 1:

Přešlete nám z Vašeho mobilu Váš **eRecept** formou **SMS** na telefonní číslo **725 717 765** nebo **e-mailem** na **avion@lekarnauhradeb.cz**

Vzor Vaší SMS / Váš mobil

Krok 2:

Léky Vám připravíme v lékárně a budeme Vás informovat o termínu vyzvednutí na Váš mobil.

Vzor SMS lékárny / mobil lékárny

AKČNÍ PRODUKTY

Moje Lékárna B-komplex PREMIUM 100+20 tbl NOVINKA

Prémiový doplněk stravy obsahuje kompletní spektrum vitamínů B ve významném množství. Složení je doplněno pivovarskými kvasnicemi, jejichž přirozenou součástí jsou vitamíny skupiny B, minerály vápník, fosfor, draslík a také stopové prvky jako je železo, měď, zinek, mangan.

Běžná cena

~~189 Kč~~

Akční cena

129 Kč

Nabídka platí do vyprodání zásob.

NEJEZDĚTE DO BRUNTÁLU! ŠETŘÍME VÁM PENÍZE A ČAS

Lékárna Avion, Rýmařov

Nám. Míru 216/3, Rýmařov
Tel.: 554 219 823
E-mail: avion@lekarnauhradeb.cz

www.lekarna-avion.cz

OTEVÍRACÍ DOBA:

Po – Pá 8.00 – 12.00 12.30 – 17.00
So ZAVŘENO
Ne ZAVŘENO

facebook.com/Lékárna Avion